

Mak

Mak Re Basrasem Tuma Yenbo

Kiyi late tuma.

Gwor tuma et Jisas Krais, God Reri Yen, re nenbemkap tuma. Gwor Tuma Yenbo tame wuri, reri sig Mak, re basrasem. Jisas re temenem, Mak re muyensi yen temenem, re Jisas rene omuteke habobem. Be wos re metem o re lam, yuri re etop basrasem.

Jisas re nowselke temenem, re bukre wos nenbem, re God Reri Tuma wesowbem, re omugambo wekrokbem, re sikanuma nenbem tatame remne heyarbem. Re tatame remri wule yaper poten septibem, re wule yenbo newobem. Re keryen yen bukre. Re sam, re wow sene poten selek sene wayen sim. Re reri anepoi tame remkene tuma namren op wem. Ari tuma kem nugwape tatame remne wesowte. Sene re God reri kwomke sene yawum. Mak re etop basrasem.

Jisas re Yam, re aboyei tatame remne God re kwom panen site tuma wesowem.

(Sapta 1:1–3:6)

Tatame Remne Okke Panen Waren Tirmunbem Tame, Jon, re tuma wesowbem.

(Matyu 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

1 ¹Jisas Krais re God Reri Yen. Reri Tuma Yenbo gwotek basrastene.

²Aisaia re God reri kiyi temenem tuma wesowbem tame, re tuma kiyi siglowke op basrasem.

Kem wan tai. Gwor tame re ari tuma wesowte tame.

An rene weraste, re temnas yin ari tuma wesowte, re neru yate kelow heyar nente. *(Malakai 3:1)*

³Tame wuri re tamekene bo emik temente, re yaye op tete.

Haneyen re yate. Kem reri yate kelow heyar nen. *(Aisaia 40:3)*

⁴Opkap Jon re etek yam. Re tamekene bo emik yin temenem, re tatame remne tuma op wesowbem. Kem keremri yaper nen wos mesegente, an kemne okke panen waren tirmunen nenenwayete. God re keremri yaper nen wos poten ek septite, re kemne tuma sene be wete. ⁵Judia nowselri tatame, Jerusalem kwomri tatame rem aboyei Jon rene lasyim. Rem remri yaper nenbem wos wesowemke, Jon re remne Jordan Peikke panen waren okke tirmunem.

⁶Jon re kamel por weske nenem tame oub wubem, re somokep borborke simenem. Re boulri awos, muskene wiyi yenkene abem. ⁷Re tuma wesowbem, re op wem. An temnas yam, tame wuri re tiptuwu yate tetane. Re tame bukre, re tame yenbowai. An tame eisow. An tame yenbo bo, nes wolbaye wurik be site. An eisow yen, an selke site. ⁸An kemne okke waren tirmunte. Yuri yate tame re God Reri Wow kemne newote.

Jon re Jisas rene okke waren tirmunem.

(Matyu 3:13-17; Luk 3:21-22)

⁹Yuri Jisas re Nasaret kwom mesegenen yim. Nasaret kwom et Galili yokwok tetane. Re Jordan Peikke yin tem, Jon re rene Jordan Peikke waren tirmunem. ¹⁰Jisas re ok mesegenen wayen niruw labem. Gwan berabem, God Reri Wow re nelke ap bourkap yan yeren Jisas rene yeren sim. ¹¹Tuma wuskiy wuri nelke op wem. Ne areri meseke mogul Yen. An nene okbop tebo.

Satan re Jisas rene seilam.

(Matyu 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹²God Reri Wow re Jisas rene werasem, re tamekene bo emik yim. ¹³Re neir tame pesri ok, yabel tame pesri ok etek temenemke, gambo remri keryen yen, Satan, re rene seilabem. Re temenem emi hekna habona tame tabo por tob rem etek temenem. God reri kwomri tame rem yan rene heyarbem.

Jisas re Galili yokwok yaku tobotem.

(Matyu 4:12-17; Luk 4:14-15)

¹⁴Yuri Jon re ake yaperke temenem, Jisas re Galili yokwok yin God Reri Tuma Yenbo etek wesowen op wem. ¹⁵God re Keryen Yen, re kwom panen site yabel matnaye. Kem wuribai yaper mesegente, sene kem wuribai yenbo pot. Kem God Reri Tuma Yenbo meten omuteke habote.

Jisas re tame eis remne wepotem, rem rene semowen yim.

(Matyu 4:18-22; Luk 5:1-11)

¹⁶Jisas re Galili wame barke sewurbem, re lakemase per Saimonkene Andrukene repne lam. Rep omyen potbem tame, rep wuli wamek rasen

omyen potbem. ¹⁷Jisas re repne op wem. Kep arenkene yite. Kep omyen potbokap sene an kepne muwkuwteken peterate, kem tatame etopkap potte. ¹⁸Op wemke, agetage rep etepri wuli mesegenen rekene yim.

¹⁹Re kera sene yibem, re agerbo lakemase per, Jemskene Jonkene, repne lam. Rep Sebedi reri yen. Rep perek sin wuli let mate nabem.

²⁰Jisas re repne yate wem. Hakene reri yaku nenbem tamekene rem perek temenem, rep remne mesegenen Jisas rekene yim.

Gambo re tame wuri gureremenem, Jisas re er gambo rene wekrokem.
(Luk 4:31-37)

²¹Rem yim, rem Kaperneam kwomke yan tem, Egesi Yabel ten Jisas re God reri akek wuren tatame remne tuma wesowem. ²²Rem reri tuma metem, rem danekene sekem. Re remne Moses Reri Wule peikbem tame remri wesowbemkap be wesowem. Keryen yen remri wesowbemkap re remne etop wesowem. Opkap rem danekene sekem.

²³Et yabel gambo gureremenem tame wuri re God reri akek temenem, re yan wuram. ²⁴Re yaye op wem. Jisas, ne Nasaret kwomri tame. Ne kap nesne berke nente? Kap, ne nesne botkute yawo? An nene latene. Ne God reri tame yenbo. Re nene werasen yam. ²⁵Jisas re rene tuma op wem. Ne elen me te. Ne tame rene pelebiten yi. ²⁶Gambo re tame rene selke terem, tame reri let tewo negnegem. Gambo re taye piten tame rene mesegenen yim. ²⁷Nugwape tatame rem op lam, rem danekene sekem, rem etemwou etemwou op wemetem. Et mapkap tuma? Jisas re kitimenakene keryen yenkap webo. Gambo rem reri tuma metbo, rem tame mesegenen yibo. ²⁸Agetage Galili yokwori tatame aboyei rem Jisas reri nenem wos metkeipem.

Jisas re Pita reri owyit tene heyarem.
(Matyu 8:14-15; Luk 4:38-39)

²⁹Jisas re reri anepoi tamekene rem God reri ake mesegenen yim, Saimonkene Andrukene repri akek yin wurem. Jonkene Jemskene rep kirkir yin wurem. ³⁰Saimon reri owyit te yaper metem, te tiyke tuknamenem. Jisas re akek wuram, egegekene rem rene op wem. Gwot ta te yaper metbo. ³¹Jisas re yin tene let keran nenenwayen siruwem. Op nenem, teri yaper boyem, te wayen remne awos nenem.

Jisas re nugwape tatame remne heyarem.
(Matyu 8:16-17; Luk 4:40-41)

³²Yabel warbem, tatame rem sikanuma nenbem tatame, gambo gureremenem tatame remne panen Jisas rene lasyam. ³³Nugwape kwomri tatame rem ake eruk yan teteyewom. ³⁴Jisas re hekna habona sikanuma nen tatame remne heyarbem, re gambo remne wekroken yim.

Gambo rem Jisas rene sanem, eker Jisas re remne sewayem, rem tuma kap namrete.

Jisas re Galili yokwori kwomke kwomke sewurbem.
(Luk 4:42-44)

³⁵ Neir tepke Jisas re wayen ek yim. Re tatame be temenem emik yim, re Apiy God rekene tuma namrem. ³⁶ Saimon, rekene temenem tamekene rem Jisas rene sopen yim. ³⁷ Rem rene lam, rem rene op wem. Nugwape tatame rem nene late yawo. ³⁸ Jisas re remne op wem. Etop mesegente. Nem agerbo agerbo kwomke yite. An remne tuma kirkir wesowte. An er yaku nente yam. ³⁹ Jisas re Galili yokwok yin sewurbem, re kwomri kwomri God reri akek wuren tuma wesowbem, gambo remne wekrokbem.

Jisas re numape tame wuri rene heyarem.
(Matyu 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Numape tame wuri re yan gulke pan Jisas rene op wem. Ne selte, ne anne heyarte, an yenbo sene tete. ⁴¹ Jisas re rene pap metem, re rene let kerelan op wem. An nente selbo. Ne heyar sene te. ⁴² Tuma egegekene rene temenem pemenem numa re sok tem, re heyar tem. ⁴³ Jisas re rene werasen omuteke op wem. ⁴⁴ Metye. An nene heyar nenye. Ne yike tamene etop kap wesowte. Ne sagunan yin neri wes God reri Kwoborke yaku nenbo tame rene peterate. Re nene lakeipte, ne Moses re kiyi wemkap, ne etop nente, ne God rene kwar pete. Op nentek, sage tatame rem mette, ne heyar tetane.

⁴⁵ Er tame re yin nugwape tatame remne Jisas re nenemkap wesowem. Op tem, tatame nugwape rem Jisas rene late wem, Jisas re kwomke mapurke yim. Tame be temenem emik re etek yin temenem. Kwonri kwomri tatame nugwape rem rene etek lasyam.

Jisas re kuw let tewo negel metem tame rene heyarem.
(Matyu 9:1-8; Luk 5:17-26)

2 ¹Yuri Jisas re Kaperneam kwomke sene yim, tatame rem lam, re akek temenem. ²Etop lam, nugwape tatame rem wurik wurem, ake aboyei pulawem. Tatame rem yan ake eru tetlaweyem. Jisas re ake purik temenem, re tuma etek wesowbem. ³Tame eis rem yam, rem kuw let tewo negel met tame wuri rene sen yam. ⁴Tatame nugwape yan temenem, ake pulaumenem, rem er tame rene mapurke etek sen wurte wem. Sen wurlaweyen rem rene ake magelke sen yawum, ake ropo okmei wuri regen tamewopkene newokwunem. Rem Jisas reri gwai ganke newokwunen rasem. ⁵ Jisas re lam, rem reri kitimena omuteke habobem, eker re kuw let tewo negel met tame rene op wem. Areri yen, an neri wule yaper poten septiye.

⁶Op wemke, Moses Reri Wule peikbem tame rem op metem, rem remri wuribaike op habom. ⁷Er tame re mapurke etop webo. Re God rene tuma yaper webo. Tame rem wule yaper be poten septibo. God eterwou re poten septibo. Rem op habom. ⁸Jisas re remri wuribai lam, re remne wemetem. Kem berke opkap wuribai teye? ⁹Be yaku et yaku bukre? An er kuw let tewo negel met tame rene wete, neri yaper nen wos an poten septiye. O an rene wete, ne wayen teten neri tukna wos poten sen yi? ¹⁰An More Tame Tem Tame, an kemne peterate, God re anne kitimena newon an nowselri tatame remri yaper nen wos kebese poten septite. Kem la. Op wemke, re kuw let tewo negel met tame rene op wem. ¹¹An nene webo. Ne wayen teten neri tukna wos poten sen akwulke yi. ¹²Tatame rem leklek temenem, tame re wayen teten reri tukna wos poten sen ek yim. Rem etop lam, rem danekene seken God rerne tuma yenbo op webem. Opkap wos nem kiyi be lam.

Jisas re Livai rene yate wem.

(Matyu 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³Jisas re kwom mesegenen Galili wame barke sene yim. Nugwape tatame rem yan wuriwouke wurem, re remne tuma wesowem. ¹⁴Re sene yibem, re Livai rene lam. Livai re Alfius reri yen, re takis kel potbem akek sin tatame remri kel potbem. Jisas re rene op wem. Ne arenkene yite. Re wayen Jisas rekene yim.

¹⁵Nugwape takis kel potbem tame, yaper wos nenbem tame rem Jisas reri tuma metem, rem rene semowbem. Jisas re Livai reri akek yin sin awos abem, rene semowbem rane tame rem Jisas rekene reri anepoi tamekene kirkir sin abem. ¹⁶Moses Reri Wule tuma peikbem tamekene Farisi tamekene rem lam, Jisas re takis kel potbem tamekene yaper wos nenbem tame remkene sin abem, rem Jisas reri anepoi remne op wemetem. Mapurke Jisas re takis kel potbo tame remkene yaper wos nenbo tame remkene awos sin abo. ¹⁷Jisas re remri wem tuma metem, re remne sein op wem. Heyar tetane tatame rem dokta rene be lasyibo. Sikanuma nen tatame etemwou rem dokta rene lasyibo. Rane tatame rem kworer op habobo. An tame yenbo. Opkap tatame an remne kwobo be late yam. Rane tatame rem kworer op habobo. An tame yaper. Opkap tatame an remne kwobo late yam. Jisas re op wem.

Ok tuknabo tuma Jisas re wesowem.

(Matyu 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸Tewo wuri tatame remne Okke Waren Tirmunbo Tame, Jon, reri anepoi tamekene Farisi tamekene rem ok tuknaben God rene habobem. Rane tatame rem yan Jisas rene op wemetem. Berke Jon reri anepoi tamekene Farisi tamekene rem wule yenbo sebo, rem ok tuknabo, neri

anepoi tame rem wule yenbo be sebo, rem ok be tuknabo? ¹⁹Jisas re remne sein op wem. Tame re ta panete, re reri tametiy remne ta pane kisen awos ate ten yate. Kap, rem ok tuknabo? Yehow. Ta panete tame re remkene temente, rem ok be tuknate. ²⁰Yuri tete yabel wuri rem ta panete tame rene poten panen yite, rem ok ek tuknate tetane.

²¹Tame rem weyartene mate suba tetane, rem mate meg ager be poten etek kambo. Etop nente, weyartene mate suba re bukrewai sene weyarte. ²²Re tuma sene op wem. Yuri nenem wain ok, tatame rem kiyiri ok tibo girbuw subak be yewobo. Op nentek, yuri nenem wain ok re wayen pulaubo wule, girbuw suba re pekan ok re selke sirpitibo. Op tebo, girbuw re yaper tebo. Yuri nenem wain ok rem girbuw agerke yewobo.

Egesi Yabel yaku be nenbo wule Jisas re et tuma wesowem.

(Matyu 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³Yuri Egesi Yabel tem, Jisas reri anepoi tamekene rem wit nowke yibem, reri anepoi tame rem yin wit supa kwosbem. ²⁴Farisi tame rem etop lam, rem Jisas rene op wem. Ekla. Neri anepoi tame rem Egesi Yabelke wit supa kwosen abo, rem nemri wule biragiyebo. Et yaper.

²⁵Jisas re remne sein op wem. Devit re kiyi temenem keryen yen. Re kiyi nenem wos rem basrasem, kem kap er tuma be latene. Devit reri anepoi tamekene rem sikwoi sam, rem kap be awos am? ²⁶Sikwoi samke, rem God reri akek wurem. Er yabel Abiatar re temenem, re God reri akek yaku nen tame remri keryen yen. Devit re God rene newon rasem geil poten am. Re rekene temenem tame remne newon am. Nemri wule rem biragiyan am. Nemri wule gwokkap. God rene newobo geil God reri akek yaku nen tame remwou rem abo. Agerbo tame rem be abo. Devit reri anepoi tamekene rem am, God reri akeri tame rem remne tuma be wem.

²⁷Jisas re remne sene op wem. God re tatame remne kwobo late habom, eker re Egesi Yabel nenem. Tatame rem Egesi Yabel kwobo late, re be wem. ²⁸Egesi Yabel re More Tame Tem Tame reri kulke tetane. Jisas re op wem.

Jisas re ya yaper tame rene heyarem.

(Matyu 12:9-14; Luk 6:6-11)

3 ¹Jisas re God reri akek sene wuren lam, ya yaper tame re etek temenem. ²Rane tame rem Jisas rene tuma nente kelow sopte wem. Op tem, rem rene leklek temenem, rem op habobem. Gwopte et Egesi Yabel. Re kap ya yaper tame rene heyar nente o bo? Re op nente, nem rene tuma wete. ³Jisas re ya yaper tame rene op wem. Ne gwok ya. ⁴Jisas re tatame remne op wemetem. Moses Reri Wule re nemne map webo? Egesi Yabel nem berke nente? Egesi Yabel nem tatame remne yenbo wos nente, o nem remne yaper wos nente? Egesi Yabel nem tame rene kwobo lan heyarte, o rene pen sate?

Op wem, rem tuma sein be wem. ⁵Jisas re remne lan kwuren re remne pap yokem. Rem purerekene bo, rem mangure tem, eker re remne pap kirkir metem. Re ya yaper tame rene op wem. Ne let tai. Tame re let tayem, reri let heyar tem. ⁶Farisi tame rem God reri ake mesegenen yim, rem Herot reri sukuw remkene namrem. Rem op wem. Nem Jisas rene pen sate.

Jisas re reri kitimena tatame remne peteram, maime kwomri tatame rem rene omuteke be habom.

(*Sapta 3:7-6:6*)

Tatame nugwape rem wame bar meknik wuriwouke wurem.

(*Luk 6:17-19*)

⁷Jisas re reri anepoi tame remkene wamek yim. Nugwape Galili yokwori tatame rem rekene yim. ⁸Judia yokwori tatame, Jerusalem kwomri tatame, Idumea yokwori tatame, Jordan Peik yabel waibo yokwok temenem tatame, Tairkene Saidonkene kwom sag pes meknik temenem tatame rem aboyei yam. Jisas reri nenbem wos rem metem, eker rem rene lasyim. ⁹Jisas re reri anepoi tame remne op wem. Nugwape tatame rem anne kap yan teitkukwur yewote. Eker kem anne pere wuri poten meknik tete. ¹⁰Jisas re nugwape tatame remne heyar nenbem, eker nugwape sikanuma tatame rem rene kerelate natginbem. ¹¹Gambo gureremenem tatame rem rene lamke, rem gulke pan rene yaye op tem. Ne God Reri Yen. ¹²Op temke, Jisas re gambo remne werageren op wem. An God Reri Yen. Kem tatame remne etop mane wesowte.

Jisas re letpeis tewo pes kerem tame remne yaku nente lebam.

(*Matyu 10:1-4; Luk 6:12-16*)

¹³Sene Jisas re kwokke yawun re rane tame remne wen yam. ¹⁴Jisas re letpeis tewo pes kerem tame remne lebam. Re remne op wem. Kem arenkene tete. An kemne weraste, kem kwomke kwomke yin ari tuma wesowte.

¹⁵An kemne kitimena newote, kem omugambo remne ari kitimenak kebese wekrokte. ¹⁶Letpeis tewo pes kerem tame remri sig gwor. Wuri re Saimon, Jisas re rene agerbo sig Pita tem. ¹⁷Agerbo pes rep Jemskene reri mase Jon rekene. Rep Sebedi reri yen. Jisas re agerbo sig repne tem. Sig et Boanerges. Sig tobo gwopkap. Wakte kwute tame. ¹⁸Agerbo rem Andru, Filip, Bartolomyu, Matyu, Tomas, Jems. Jems re Alfius reri yen. Agerbo rep Tadiuskene Saimon Selotkene. ¹⁹Agerbo re Judas Iskariot. Yuri re Jisas rene yena tem.

Tatame rem wem, Jisas re Belsebul rekene yaku nenbem.

(*Matyu 12:24-32; Luk 11:14-23; 12:10*)

²⁰Jisas re akek yim, nugwape tatame rem etek sene duwem. Jisas re reri anepoi tamekene, rem yaku bukre nenem, rem awos be am.

²¹Tatame rem Jisas rene op wem. Re me beleye. Op wem, eker Jisas reri nawo, reri mase rem reri nenem yaku tuma metem, rem rene panen yite yam.

²²Moses Reri Wule peikbem tame rem Jerusalem kwomke mesegenen yam, rem op wem. Satan re gambo remri keryen yen. Reri agerbo sig Belsebul. Re Jisas rene gureren rene kitimena newobo, eker re gambo remne wekrokbo. ²³Op wem, Jisas re tatame remne wen yam, re sikur sakur tuma remne op wem. Re remne wemetem. Satan re mapurke kworer werokbo? ²⁴Keryen yen wuri reri anepoi tame rem pekan etemwou etemwou naite, rem sou be tete. Rem yikwute yakwutete tetane. ²⁵Ha wuri reri yen rem etemwou etemwou naite, rem sou be tete. Rem yikwute yakwutete tetane. ²⁶Satankene arkwu gambokene rem opkap tete. Satan re reri anepoi tamekene naitek, rem sou be tete. Rem yikwute yakwutete, rem heyar sou be tete.

²⁷Jisas re sikur sakur tuma sene op wem. Tame yaper re kitimenakene tame reri akek wuren wos potte wete, kiyi re yin er kitimenakene tame rene kepke poten bograste. Bograstek, re kebese wuren wos ek potte.

²⁸An kemne sekeneker webo. Tatame rem wule yaper nentek, rem tuma yaper wete, God re er yaper nen woskene tuma yaperkene poten septite, re remne tuma sene be wete. ²⁹Tatame rem God Reri Wow rene tuma yaper wete, God re remri wule yaper be poten septite. Gwopte, yuri mere, re remri yaper wos be poten septite. ³⁰Rane tatame rem op wem. Gambo re Jisas rene gureretene, eker re gambo remne wekrokbo. Op wemke, Jisas re remne er tuma eker wem.

Yike Jisas reri nawokene masekene?

(Matyu 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹Jisas reri nawokene masekene rem yan kwom geike tetpete wuramenem. Rem Jisas rene tuma wepoten op wem. Nem nekene tuma namrete. ³²Op wemke, nugwape tatame rem Jisas rekene meknik simenem, rem rene op wem. Metye. Neri nawokene masekene rem nene kwom geike kowen tebo. ³³Jisas re sein op wem. Ari nawo, ari mase, an kemne peterate. ³⁴Rekene meknik simenem tatame Jisas re remne lan kwuren op wem. Ekla. Gwor tatame rem ari nawokene gesmasekene. ³⁵Tatame rem God Reri Tuma meten sete, er tatame etem rem ari nawokap ari gesmasekap. Re remne op wem.

Tame re wit supa seitbo sikur sakur tuma.

(Matyu 13:1-9; Luk 8:4-8)

4 ¹Yuri Jisas re Galili wame barke yin temenem, re tatame remne tuma etek sene wesowbem. Tatame nugwapewai rem yan tetkukwur yewom, eker re perek waren simenem. Pere re wamek temenem,

nugwape tatame rem wame barke tetyewomenem. ² Re nugwape sikur sakur tuma remne wesowbem, remne op wem.

³ Metye. Tame re wit supa nowke yin seitern sewurem. ⁴ Rane supa rem kelowke yerem, ap rem yan akeipem. ⁵ Rane supa rem pa luwke yerem, sel om bo, pawou temenem. Op temke, agetage wit supa rekwan bupo me wayem. ⁶ Supa remri nen eisow temenem, yabel pasem, rem sok ten sayewom. ⁷ Rane supa rem negiri esekwaye somok yeren rekwan sim, negiri esekwaye rem punen borgeyem, rem supa be yam. ⁸ Rane supa rem sel yenbok yeren rem rekwan bukre tem, supa nugwape yam. Rane rem supa tame wuriri ok letpeis (30) yam. Rane rem supa tame murri ok (60) yam. Rane rem supa nugwapewai (100) yam. ⁹ Re sene op wem. Wan tetane tatame kem wan wurik mette.

Jisas re sikur sakur tuma wesowbem wule.

(Matyu 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Nugwape tatame rem sene yim. Jisas re, letpeis tewo pes kere anepoi tame remkene agerbo tamekene rem temenem, rem Jisas rene sikur sakur tuma tobo wemetem. ¹¹ Jisas re remne op wem. God re kwom panen site tuma, et berastene tuma. An wesowbo, keremwou kem tuma tobo heyar sanebo. Agerbo tatame an remne sikur sakur tumawouke webo.

¹² Rem wos labo, rem wos tobo be labo.

Tuma rem wanwouke metbo, rem tuma tobo be sanebo.

Rem heyar sanete wem, rem God rene omuteke habote wem.

God re remri yaper nen wos poten septite wem.

Wit supa seitem sikur sakur tuma tobo.

(Matyu 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Jisas re remne op wemetem. Ari weye sikur sakur tuma kem metye o kem be metye? Kem be metbo, yuri wete sikur sakur tuma kem mapurke mette? ¹⁴ God Reri Tuma wesowbo tame re wit supa seitern sewurem tamekap. ¹⁵ Tatame rem tuma bupo me metbo, rem kelowke yerbo wit supakap. Rem metbo, sene Satan re yabo, re er tuma poten septibo.

¹⁶ Rane tatame rem tuma metbo, rem pa luwke yerbo supakap. Rem tuma agetage poten okbop tebo. ¹⁷ Sene rem tuma heyar be sebo. Yaper wos remne tebo, o tame rem remne tame kwuyen yaper nenbo, rem God Reri Tuma mesegenbo. ¹⁸ Rane tatame rem tuma metbo, rem negirikene esekwayekene somok yerbo wit supakap. Rem God Reri Tuma metbo, ¹⁹ rem nowselri woskene kelkene metkereke woskene habobo, er wos remne penen borgeibo. Rem God Reri Tuma sene be habobo, reri yaku be nenbo. ²⁰ Rane tatame rem tuma metbo, rem sel yenbok yerbo supakap. Rem tuma meten pap yewobo, rem God reri yaku op nenbo. Supa rem 30 supa yabokap, rem God reri yaku kera nenbo. Supa rem 60 supa

yabokap, rem God reri yaku nugwape kera nenbo. Supa rem 100 supa yabokap, rem God reri yaku nugwapewai nenbo.

Tatame rem lam ouke be gumkerebo.
(Luk 8:16-18)

²¹Jisas re remne op wemetem. Tatame rem lam yaren sen wurbo, rem mak tukbo? Rem ouke gumkerebo? Rem tukna tiy kulke tukbo? Yehow. Rem op be nenbo. Rem tiyke tukbo. ²²Gwopte berastene wos yuri nugwape tatame rem heyar late tetane. Gwopte nugwape wos subtene, yuri rem mette tetane. ²³Kem wan tetane, kem wan wurik mette.

²⁴Be tuma kem mette, kem heyar meten habote. Be tuma o be wos kem tatame remne se petekap, God re kemne sene etopkap se pete tetane. Re kemne kenakem se pete. ²⁵Wuribai yenbo tetane tame rem ari tuma metbo, rem tuma tobo kirkir metbo. Er tame an remne tuma nugwape som wesowte. Wuribai yaper tetane tame rem ari tuma kera metbo, tuma tobo rem be metbo, er tame remri kera metbokap, an sene potte tetane.

Awos supa rekwatene sikur tuma.

²⁶Jisas re tuma som op wesowem. God reri panen si kwom re gwopkap. Tame re awos supa seitbo. ²⁷Neirke er tame re tuknabo, yabel re sewuren yaku nenbo. Op nenbo, awos supa rem rekwan wayebo. Tame re be labo, awos supa mapurke rekwan wayebo. ²⁸Awos supa selke rekwan sibo. Kiyi yig pam temenbo, yuri take senen sibo, kworekwore tebo, ge senen supa yabo. ²⁹Awos okwobo wule, now mutame re kita sen yin awos peren sen yan ek abo.

Mastet supa sikur tuma.
(Matyu 13:31-32; Luk 13:18-19)

³⁰Jisas re remne wemetem. God reri panen si kwom kem mapkap late? An kemne sikur tuma wuri wesowte. ³¹God reri pane si kwom et mastet awoskap. Reri supa et agerbo supa sikabekap bo. Et supa eisowsubuwai. Tame re er supa poten reri nowke rasbo. ³²Sene supa rem rekwan sibo, yuri rem bukre tebo. Agerbo me rem eisow, er me re bukrewai. Er me re tewo bukre, ap rem yan reri tewok tawek sibo, reri take kulke nes etek kwutebem.

Jisas re sikur tuma wesowbem.
(Matyu 13:34-35)

³³Jisas re tatame remne agerbo agerbo sikur tuma wesowbem. Rem reri tuma habobem, re remne agerbo sene wesowbem. Rem kebese be habobem, re remne agerbo sene be wesowbem. ³⁴Jisas re remne sikur tuma wesowbem. Yuri Jisas re anepoi tamekene rem wiysage temenem, re remne sikur tuma tobo ek heyar wesowbem.

Jisas re mou marye bukre weragerem.

(Matyu 8:23-27; Luk 8:22-25)

35 Yabel warbem, Jisas re reri anepoi tame remne op wem. Nem peik kelaruwke kwuren wute. **36** Op wemke, rem nugwape tatame remne mesegenen yim. Jisas re simenem perek anepoi tame rem etek waren rene panen yim. Agerbo pere rem kirkir etek yim. **37** Yibem, marye bukre Yam, ok burow perek teyen yewobem, pere ok pulaute nenbem. **38** Jisas re pere berai yokwok mate tare suwk putuwen tuknamenem. Anepoi tame rem rene teren sin rene op wem. Nem sate nenbo. Ne nemne pap be metye. **39** Jisas re wayen tetem, re maryekene ok burowkene sewayen op wem. Kep tebei. Op wem, maryekene okburowkene tebeyem. **40** Jisas re reri anepoi tame remne op wem. Kem berke akbo? Kem anne omuteke be habobo. Ari kitimena kem be habobo. **41** Rem kenakem akem, rem etemwou etemwou namren op wem. Gwor yike tame? Maryekene ok burowkene rep reri tuma meten tebeiwo.

Jisas re belebem tame rene heyarem.

(Matyu 8:28-34; Luk 8:26-39)

5 **1** Rem sene yibem, rem Galili wame kelaruwke wun Geresa remri yokwok yim. **2** Rem pere gairuwen yan tame wuri re tame sele emik sewurbem, re Jisas rene lasyam. Er tame rene gambo gureremenem. **3** Er tame re sele emik temenem. Re kitimena bukre, tatame rem rene keikeren bograslaweyem. Rem kitimenakene kep mere rem bograslaweyem. **4** Tewo nugwape rem rene let tewo kitimenakene kepke rene bogbem, re let kep roberasbem. Re pa poten tewo bogbem kep etek regrasbem. Re kitimena bukre, rem rene heyar be keikerebem. **5** Aboyei yabel re sele kelowke yibem, kwowke yibem, re taye yaper pitbem, re pa poten reri wes retebem.

6 Op tem, Jisas re kaike temenem, er tame re rene lam, re amen yan gulke pam. **7** Re Jisas rene yaye op wem. Jisas, ne Ikyu Tetane Keryen Yen God Reri Yen. Ne anne berke nente? God reri sigke ne anne pap met. Ne anne kap pete. Re op wem. **8** Kiyi Jisas re gambo rene op wem. Ne tame rene mesegen. Opkap, tame re er tuma Jisas rene etop wem. **9** Jisas re rene wemetem. Neri sig be? Re sein op wem. Ari sig Nugwape Ei Nai Tame. Nem gambo nugwape, opkap ari sig Nugwape Ei Nai Tame. **10** Op wem, re Jisas rene tewok tewok webem. Setate. Hadebas. Ne nemne agerbo emik mane wekroken yite. Op wem.

11 Por nugwape rem meknik temenem, rem kwowke an sewurbem. **12** Gambo rem Jisas rene op wem. Ne nemne wekrokte, ne nemne wen por remne yin gurerete. **13** Jisas re remne op wem. Kem opu yi. Op wemke, gambo rem tame rene mesegenen yin por remne yin gurerem. Er por rem

agetage amekiren yin emi yaperke warkwuten peikke kirpen rem ok an sayewom. Por rem nugwapewai (2,000).

¹⁴ Por lakerebem tame rem etop lam, rem amekiren yin kwom sagri tatamekene boul kwomri tatamekene remne remri lam wos wesowbem. Tatame rem metem, rem er wos late yim. ¹⁵ Jisas rene, kiyi gambo gureremenem tame rene rem repne late yim. Er tame kiyi reri sig rem op webem. Nugwape Ei Nai Tame. Yin lam, tame re tame oub wun etek simenem. Reri wuribai heyar sene tem. Tatame rem rene lam, rem akem. ¹⁶ Er wos remri lek lam tatame rem agerbo tatame remne etop wesowem. Gambo re tame rene gurerem tumakene por tumakene rem remne wesowem. ¹⁷ Tatame rem etop tuma metem, rem Jisas rene op wem. Ne nemri sel mesegenen yi. Rem akem, rem etop rene wem.

¹⁸ Jisas re perek waren yite nenem, kiyi gambo gureremenem tame re rene kwobke op wem. An nerenkene yite. ¹⁹ Jisas re rene sewayen op wem. Ne neri akwulke sene yi. Ne neri tame tep remne lasyite. Keryen Yen re nene pap metye, nene yenbo wos nenyne tuma ne remne etop wesowte. ²⁰ Op wem, tame re yin Dekapolis yokwori tatame remne wen sewurbem. Re op wem. Jisas re anne heyar nenem. Tatame rem op metem, rem danekene sekem.

**Jisas re sam yen wuri tene wen te sene wayen sim.
Ta wuri te reri tame oub let kerem, re tene heyarem.**

(Matyu 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Jisas re perek waren Galili wame kelaruwe sene yim, tatame nugwape rem rene lasyam. ²² God reri akek yaku lakerebo tame wuri, reri sig Jairus, re yam. Re Jisas rene lam, re yan re Jisas reri tewo tobok waren rene op wem. ²³ Areri yen te sate nenbo. Ne yan tene let kerete, te be sate. Te heyar tete. ²⁴ Op wemke, Jisas re rekene yim.

Nugwape tatame rem rekene naleren yibem, Jisas re borborke tem. ²⁵ Op tem, ta wuri te wuta suwbem, nabe letpeis tewo pes kerem, te wuta suwbem. ²⁶ Te mus bukre metbem, te dokta nugwape remne lasyibem, te teri tokwo remne ab newobem. Op tebem, wuta be tebeibem, te wuta bukrewai som suwbem. ²⁷ Op tem, te Jisas reri nenbemkap metem, te nugwape tatame remkene yan reri kin yokwok yan tetem. ²⁸ Te op habom. An reri tame oub let keretek, anne suwbo wuta tebeite. ²⁹ Te let kerem, teri suwbem wuta tebeyem, te metem, teri wesom kwuye metem. ³⁰ Agetage Jisas re metem, te reri kitimena potem. Re petkwo lan nugwape tatame remne op wemetem. Yike ari tame oub let kereye? ³¹ Jisas reri anepoi tame rem rene sein op wem. Ekla. Nugwape tatame rem nekene nalaren yibo. Berke ne op weye, yike anne let kereye? ³² Jisas re lan kwuren reri oub let kerem ta som sopem. ³³ Ta te habom. Anne suwbo wuta tebeiwu, an kwuye metye. Reri kitimena anne heyarye. Te etop metem, te aken polpolen Jisas reri tewo tobok gulke pan te op wem. Aren, an nene let kereye. ³⁴ Jisas re tene op

wem. Ari yen, ne anne omuteke op haboye. Re anne heyar nente. Opkap neri suwbo wuta tebeiwo. Ne pap yenbo ten yin site.

³⁵Jisas re tekene som namrebem, tame rem Jairus reri ake mesegenen yan Jairus rene op wem. Neri yen te saye. Ne Tuma Peikbo Tame rene kap panen yate. ³⁶Jisas re er tuma metem, re Jairus rene op wem. Ne mane akte. Ne anne omuteke habote. ³⁷Op wem, re rene bogen yibem tatame remne op wem. Kem gwotek temen. Pita, Jems, reri mase Jon, remwou rem ankene yite. ³⁸Op wem, rem God reri akek yaku nenbem tame reri akek yan Jisas re lam, nugwape tatame rem kiraterbem. ³⁹Jisas re akek wuren op wem. Kem berke opkap kiraterbo? Er yen te be satene. Te bupo me tuknatene. ⁴⁰Op wem, rem rene sak keyeterem. Jisas re nugwape tatame remne wekrokem, re et yen teri nawoha etop, rekene temenem tame, rem yen teri tukna emik yin wurem. ⁴¹Jisas re yen teri let keren Hibru tumak op wem. Talita, kum. Er tuma tobo re gwop. An nene webo. Yen, ne opu wayen si. ⁴²Op wemke, agetage yen te wayen teten sewurem. Yen teri nabe letpeis tewo pes kere temenem. Tatame rem op lam, rem danekene sekem. ⁴³Jisas re remne op sewayem. Kem mane wesowte. Re remne sene op wem. Kem et yen tene awos newon ate.

Nasaret kwomri tatame rem Jisas rene magel tayem.

(Matyu 13:53-58; Luk 4:16-30)

6 ¹Jisas re er emi mesegenen re reri maime kwom Nasaretke yim. Reri anepoi tame rem rekene yim. ²Egesi Yabel tem, Jisas re God reri akek wuren remne tuma wesowem. Nugwape tatame rem reri tuma metem, rem danekene seken op wem. Nugwape tuma yenbowai re wesowbo. Purere lei yike rene newom? Yike rene opkap tuma peikem? Re bukre wos nenbo, kitimena re mak potem? ³Re ake nenbo tame. Re Maria teri yen. Re Jems, Josep, Judas, Saimon remri lake. Reri gesi rem nemkene tetane. Op wemke, rem rene magel tayem. ⁴Jisas re remne op wem. God Reri Tuma wesowbo tame remne agerbo kwomri tatame rem op webo. Rem tame yenbo. Reri tame beigkene reri kwomri tatamekene rem remne magel taibo. Jisas re op wem. ⁵Opkap Jisas re nugwape bukre wos reri maime kwomke be nenem. Re sikanuma nen tame pesketwou repne let kerem, rep kwuyi metem. ⁶Tatame rem rene omuteke be habobem, Jisas re etop metem, re danekene sekem.

Jisas re reri kitimena peteram, tatame rem rene heyar be sanem.

(Sapta 6:6–8:21)

Jisas re reri letpeis tewo pes kerem tame remne yaku newom.

(Matyu 10:5-15; Luk 9:1-6)

Jisas re et yokwori kwomke kwomke sewurbem, tatame remne God Reri Tuma wesowbem. ⁷Jisas re reri anepoi tame, letpeis tewo pes kere

tame, remne wen yam. Re remne pesri pesri kwomke kwomke werasen yite op wem. An kemne kitimena newote, kem gambo kebese wekrokte. ⁸Kem kwomke kwomke yite, kem nugwape wos mane sete. Kwokulwou kem sete. Awos, ayer, kel kem mane sete. ⁹Kem tewo bus wute. Tame oub pes kap sen yite. Wuriketwou wute, et yow. ¹⁰Re remne sene op wem. Kem ma kwomke yite, kemne pap yewobo tame reri akewouke ten yin sene ek yite. ¹¹Kwomri tatame rem kemne pap be yewote o kemri tuma be mette, kem remri kwom mesegenen yite. Kem tewo sibuw nubtite. Rem op latek, rem op wete. Nem repne yaper neny, yuri God re nemne yaper sein nente tetane. ¹²Op wemke, letpeis tewo pes kerem tame rem kwomke kwomke yin tuma wesowbem. Rem op webem. Kem wuribai yaper mesegente, kem wuribai yenbo potte. ¹³Rem gambo nugwape remne wekrokbem, nugwape sikanuma nenbem tatame remri tarek kwar kerebem, tatame rem kwuye metbem.

**Herot re habom, Jisas re tatame remne
Okke Waren Tirmunbem Tame, Jon.
(Matyu 14:1-12; Luk 3:19-20; 9:7-9)**

¹⁴Nugwape tatame rem Jisas reri nenbem wos namrebem, Keryen Yen Herot re op metem. Rane tame rem op webem. Tatame remne Okke Waren Tirmunbem Tame, Jon, re sam, re selek sene wayen yim, opkap re kitimenakene re bukre wos nenbo. Op webem. ¹⁵Rane tatame rem op webem. Re Elaija. Re God reri kiyi temenem tuma wesowbem tame. Rem op webem. ¹⁶Herot re Jisas reri nenbem wos metem, re habon op wem. Re tatame remne Okke Waren Tirmunbem Tame, Jon. Kiyi an rene wak regen re ek sam, re selek sene wayen yim.

¹⁷Jon reri sam tuma gwopkap. Kiyi Herot re Jon rene keikeren kepke bogen ake yaperke wen wurem. Bupo bokem. Herot re reri mase Filip reri ta, Herodias, tene kerepoten panem. ¹⁸Kiyi Jon re Herot rene op webem. Neri mase reri ta ne tene kerepoten panem, et yaperwai. Ne etop nenem, ne wule biragiyem. Herot re etop metem, re pap yoken re tame werasen yin Jon rene keikeren ake yaperke wen wurem. ¹⁹Herot reri ta, Herodias, te Jon rene pap kirkir yokem. Te habom. An tame rene werasen Jon rene pen sate. Te rene pen sate selem, Herot re tene sewayem, te op be nenem. ²⁰Herot re habom. Jon re tame yenbowai. Op habom, Herot re Jon rene ake yaperke berasem, tame wuri re rene kap pete. Herot re Jon reri tuma mette selbem. Re tewok tewok metbem, re pap yaper meten wuribai pes tebem.

²¹Yabel wuri nugwape tatame rem yan Herot rekene wurem, rem Herot rene nawo wurem yabel habon awos nenem. Yam tame rem gwop. Rem gavman tame, ei nai taresi tame, Galili yokwori keryen tame. Awos nenem, Herodias te habom. Gwopte yabel an Jon rene pen sate. ²²Op

temenem, Herodias teri yen, te tuyensi yen ta, te wuran teten yage taibem. Herot re agerbo tamekene sin awos abem, rem teri taibem yage lam, rem okbop tem. Herot re tene op wem. Nem nene okbop tebo. Ne be wos potte selbo, ne anne wete, an nene newote. ²³Re warege puromon op wem. An nene sekeneker webo. An nene newote tetane. Ne ari tetkeren sitene susag potte wete, an borke kwosen nene newote, ne potte.

²⁴Op wemke, tuyensi yen ta te wuren nawot Herotias tene op wemetem. An rene be wos wemette? Nawo te sein op wem. Tatame Remne Okke Waren Tirmunbo Tame, Jon, reri tare ne wemette. ²⁵Op wemke, agetage te wuran Keryen Yen Herot rene op wem. Ne Tatame Remne Okke Waren Tirmunbo Tame, Jon, rene wak regen reri tare ne warek yewon anne newote. ²⁶Op wemke, Herot re pap yaper tem. Re Jon rene wak regte muwem. Re sene habom. Nugwape tatame rem arenkene awos abo, rem ari tene weye puromon tuma metye. Teri weye tuma an etop nente. ²⁷Herot re reri ei nai tame wuri werasen yim, rene op wem. Jon reri tare ne sen yate. Ei nai tame re ake yaperke yin Jon rene wak regem. ²⁸Re reri tare warek yewon sen yin tuyensi yen ta tene newom. Te poten sen yin nawo tene newom.

²⁹Jon reri anepoi tame rem etop metem, rem yan reri kupa poten pertayem.

Jisas re nugwape tame (5,000) remne awos newon am.
(*Matyu 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14*)

³⁰Jisas reri werasen yi tame rem sene Jisas rekene wuriwouke wurem. Remri nenbem yaku, remri peikbem tuma rem Jisas rene wesowem. ³¹Nugwape tatame rem etek yi yabem, Jisas re reri anepoi tamekene rem yaku bukre nenbem, rem awos be am. Jisas re remne op wem. Kem arenkene yite. Nem tamekene bo emik yin egesite. ³²Op wemke, rem pere poten tamekene bo emik yin tem.

³³Nugwape tatame rem etop lan op wem. Jisas re yibo. Op wem, nugwape tatame rem aboyei kwom mesegenen selke amekiren yim. Tatame rem kiyi temnan kelowke yim, yuri Jisas re perek yam. ³⁴Jisas re yan gayen re nugwape tatame remne lam, re remne pap meten op habom. Rem sipsipkap. Remne lakere tamekene bo. Opkap re remne nugwape tuma peikbem. ³⁵Kweikwei webem, Jisas reri anepoi tame rem rene yan op wem. Yabel warbo. Gwo emi et tamekene bo emi. ³⁶Ne tatame remne meknik tetane kwomke remne werasen yite, rem awos tupate. ³⁷Jisas re remne sein op wem. Kerem, kem remne awos newon ate. Rem rene sein wemetem. Ne map habobo, nem 200 kel rasen awos ek tupate? ³⁸Jisas re remne op wem. Kem geil mapsen tetane? Kem opu yin la. Rem yin lan op wem. Nem geil letranre, omyen sok peswou tetane.

³⁹Jisas re nugwape tatame remne op wem. Kem girik girik topke site. ⁴⁰Rem girik girik sim, tatame tame letraneri ok (100) rem girik

girik sim. Rane rem tame pesri ok letpeis (50) girik girik sim. ⁴¹Jisas re geil letrane, omyen sok pes poten nelke neruwen God rene wese an mesegenem, re geil belokteyewon reri anepoi tame remne newom. Rem poten tatame remne newopiti pete yam. Sene re omyen sok pes poten pekayewon reri anepoi tame remne newom. Rem poten tatame remne newopiti pete yam. ⁴²Rem ab an si ketem. ⁴³Geil tep, omyen tep temenem, anepoi tame rem eip poten yewon sewuren eip letpeis tewo pes kerem etop pulawem. ⁴⁴Awos am tame rem nugwapewai (5,000).

Jisas re wame ok luwke sewurem.

(Matyu 14:22-23; Jon 6:15-21)

⁴⁵Sene Jisas re reri anepoi tame remne op wem. Kem pere agetege waren peik kelaruwke kiyi temnan yite. Kem Betsaida kwomke yi. Re etek ten nugwape tatame remne remri akwulke sene werasen yim. ⁴⁶Remne pir wen mesegenen re kwowke God rekene tuma namrete yawum. ⁴⁷Neir tektebem, Jisas reri anepoi tame rem perek yibem, rem peik mei borke temenem. Jisas re wiysage wame barke temenem. ⁴⁸Jisas re remne lam, remri piyabem pere tewo be liyesebem. Poli marye me natbanebem. Ei berate nenbemke, Jisas re ok luwke remne lasyim. Re remne pelebitete nenbem, ⁴⁹rerि anepoi tame rem lam, Jisas re ok luwke yabem, rem taye piten op wem. Ekla, er gambo. ⁵⁰Rem aboyei rene lan kenakem akem, Jisas re remne op wem. Kem mane akte. Gwor aren. Kem mol tete. ⁵¹Op wemke, re perek yin waren sim, marye tebeyem. Rem danekene seken op habo op habom. ⁵²Kiyi Jisas re nugwape tatame remne awos newon am, reri anepoi tame rem etop lam, rem heyar be sanan wor tem. Eker rem danekene sekem.

Jisas re Genesaret kwomri sikanuma nenbem tatame remne heyarem.

(Matyu 14:34-36)

⁵³Rem wame kelaruwke kwuren wun Genesaret kwomke yin gayen pere etek tenem. ⁵⁴Rem barke yaukwutem, tatame rem yan Jisas rene agetage lan sanem. ⁵⁵Sene rem er yokwori kwomke kwomke yin tatame remne etop wesowem. Rem metem, rem sikanuma nenem tame remne tamewopke poten sen yam, Jisas re temenem emik etek yan rasbem. ⁵⁶Jisas re mak sewurbem, eisow kwomkene kwom sagkene, tatame rem sikanuma nenem tatame remne poten sen yam, kwom genek sen yan rasbem. Rem Jisas rene omuteke op webem. Sikanuma nenbo tatame rem neri wutene tame oub tumakupa nem kerete, rem kwuye mette. Tame oub kerem tatame rem aboyei kwuye metem.

God reri wule et yeiwarege remri wule teitkwuntene.

(Matyu 15:1-9)

7 ¹Moses Reri Wule peikbem tame rem Jerusalemke yan temenem, Farisi rem remkene ten rem Jisas rene lasyim. ²Rem lam, Jisas reri

rane anepoi tame rem awos abem, rem Farisi etemri wulekap let ok be keyabem. ³Farisi tamekene Juda tatamekene rem yeiwarenge remri wule ab sebo, rem let ok keyabo wule sen awos ek abo. ⁴Rem get yin awos tupan sen yabo, rem awos ok kiyi keyan remri let ok kiyi kirkir heyar keyan ek abem. Rem kwusi, ou, weti ware, tukna tiy, aboyei ok keyabo. Yeewarege wule rem nugwape sebem. ⁵Opkap Farisi tame, Moses Reri Wule peikbem tame rem Jisas rene wemetem. Neri anepoi tame rem yeiwarege wule be setene. Rem awos abo, rem let ok be keyabo. Mapurke rem opkap nenbo? ⁶Jisas re remne op wem. Aisaia re kemne habon tuma sekene basrasem. Kem tuma yikokobo tame. Re op basrasem.

Gwor tatame rem anne tuma yenbo bupo me webo.

Rem anne pap be yewobo.

⁷Rem tamek nenbo wulewou peiken op webo.

Gwor wule et God reri wule.

Eker rem anne bupo me lom yokwobo.

(Aisaia 29:13)

⁸Jisas re sene op wem. Kem God reri wule mesegenem, kem tame remri wulewou setene.

⁹Kem kemri wule setene, kem op habobo. Nem God reri wule setene. Nem heyarke nenbo. An kemne sekeneker webo. Kem God reri wule be setene. ¹⁰Moses re kiyi op wem. Kem nawoha repne heyar nente. Re sene op wem. Tame re nawoha repne tuma yaper wetek, er tame rene kem pen sate. ¹¹Kerem, kem agerbo tuma op webo. Tame re nawoha repne wos newote weye, sene er wos re God rene newote weye. Etop weye, yuri nawoha rep yan yen rene, remne newote wos wemette, re repne be newote. ¹²Er tame re op nenbo, re nawoha repne yaper nenbo. ¹³Kem opkap tuma peikbo, kem God reri wule biragiebo. Nugwape yaper wos kem etop nenbo. Jisas re op wem.

Tatame remne yaper nente wos Jisas re wesowem.

(Matyu 15:10-20)

¹⁴Jisas re nugwape tatame remne sene wen yam, re remne op wem. Kem aboyei wan tai. Kem purere pot. ¹⁵Tame abo awos et tame remne yaper be nenbo. Yehow. Tame remri wuribaike wurabo wos, et rene yaper nenbo. ¹⁶Wan tetane tatame kem heyar met.

¹⁷Op we mesegenen Jisas re tatame remne mesegenen akek wurem. Reri anepoi tame rem er sikur sakur tuma tobo rene wemetem. ¹⁸Jisas re remne op wem. Kerem mere, kem purerekene bo. Kem be sanetene. Tame rem awos abo, rem yaper be tebo. ¹⁹Awos et tame remri wuribaike be wurbo? Yehow. Tame rem awos abo, er awos re sigowkke warbo. Sene er sigowkke tetane awos et mekwokrek yibo. Jisas reri wem tuma tobo re gwo. Aboyei awos tatame remkene ate. ²⁰Jisas re op wem. Tame rem be wos nente o be tuma wete, er woske tame rem yaper tete. ²¹Tame remri

wuribai yaper tetane, rem yaper wos nenbo, rem yaper wos habobo. Rem takene kep pebo, rem bisi abo. Rem alwo pi pebo. ²² Rem remri ta pelebiten agerbo takene kep pebo. Rem wos nugwape potte habobo. Rem agerbo agerbo wos yaper nenbo. Rem yikokobo. Rem wule yenbo be nenbo. Rem ayekutebo. Rem tatame remne yaper webo, rem kworer sig bukre webo. Rem purerekene bo. ²³ Er yaper wos, tame rem remri wuribaike habobo, er woske tame rem yaper tebo. Jisas re op wem.

Fonisia kwomri ta te Jisas rene omutekewai habom.

(*Matyu 15:21-28*)

²⁴ Jisas re wayen teten re er kwom mesegenen Taia kwomri yokwok yim. Re ake wurik wurem. Tatame rem reri temenem emi mette, re muwem. Re kworer beraslaweyem. Tatame rem metem, re yan temenem. ²⁵ Ta wuri te metem, Jisas re gambo wekrobo. Et ta te yentenyen wuri akwulke mesegenem. Gambo re er yen tene gureremenem. Et ta te agetage yan Jisas reri tewo tobok warem. ²⁶ Ta te Juda ta bo, te Fonisia yokwo, Siria nowselri ta. Te Jisas rene omuteke op wemetem. Setate. Ne ari yen teri gambo wekrokte. ²⁷ Jisas re tene sein op wem. Nem yen remne awos kiyi newon ate. Nem yen remri awos kap poten wale remne kap newote.

²⁸ Te sein op wem. Haneyen, yen rem awos abo, awos tep selke yerbo, wale rem yan poten abo.

²⁹ Jisas re tene sein wem. Ne heyar sein weye, an neri yen heyar neny. Ne tene lasyite. Gambo re neri yen tene mesegenye. ³⁰ Op wemke, ta te akwulke sene yin lam, yen te tiyke heyar me tuknamenem. Gambo re kiyi yim.

Wan tektemenem tuma tibo temenem tame rene Jisas re heyarem.

³¹ Jisas re Taia kwomri yokwo mesegenen re Saidon kwomri yokwok yim. Sene re Dekapolis yokwo yin mesegenen Galili wamek yim.

³² Tatame rem tame wuri panen yam. Er tame re wan tektemenem, tuma tibo temenem. Rem Jisas rene omuteke op wem. Ne rene let raste, re heyar tete. ³³ Jisas re er tame rene panen nugwape tatame remne mesegenen yin etepwou temenem. Jisas re tame reri wan tauk let bor etek rasen sablokwo kwuspan re let bor tame reri taulek kerem. ³⁴ Re nel niruwen yumu apowem, er tame rene Hibru tumak op wem. Efata. Tuma tobo et neri wan puyekete. ³⁵ Op wemke, reri wan puyekem, taule yenbo tem, re tuma welepem. ³⁶ Jisas re er tame rekene rep tatame rem temenem emik sene yim, re tatame remne op wem. Kem agerbo tatame remne ari neny wos bukre kap wesowte. Jisas re remne sewayem, rem be berasbem, rem me wesowbem. ³⁷ Tatame rem er tuma metem, rem danekene seken op webem. Re aboyei wos yenbo nenbo. Wan tektemenem

tatame rem tuma sene metbo. Tuma tibo temenem tatame rem tuma sene namrebo. Jisas re remne kebese heyarbo. Tatame rem op webem.

Jisas re nugwape tame (4,000) remne awos newon am.
(Matyu 15:32-39)

8 ¹Rane yabel tem, nugwape tatame rem sene wuriwouke wurem. Remri kerene Yam awos rem ab akeipem, Jisas re reri anepoi tame remne wen yam. Re remne op wem. ²An tatame remne pap metye. Yabel mur rem arenkene tetane, remri kerene Yam awos rem ab akeipem. ³Rem kai kwomke yam. An remne sene akwulke werasen yite, an remne awos be newon an ek yite, rem kap kwoiwurig san kelowke le parerete. ⁴Op wemke, reri anepoi tame rem rene wemeten sein wem. Nem geil mak poten newon ate? Gwor tamekene bo emi. ⁵Jisas re remne sein wemetem. Kem geil mapsen tetane? Rem op wem. Nem letrane kelare pes kere tetane.

⁶Jisas re tatame remne op wem. Kem selke site. Sene re geil letrane kelare pes kere poten God rene wese am, re geil belokteyewon reri anepoi tame remne newom. Rem nugwape tatame remne newopiti pete yam. ⁷Rem omyen pes eisow temenem, Jisas re poten God rene wese an reri anepoi tame remne newon op wem. Kem tatame remne newopiti pete yate. ⁸Rem wesan newopiti pete yam, tatame rem an si ketem. Reri anepoi tame rem awos tep poten eip letrane kelare pes kere etek yewon pulawen sim. ⁹Awos am tame rem nugwapewai, 4,000. ¹⁰Jisas re tatame remne werasen yim, sene re, reri anepoi tamekene rem yin pere poten Dalmanuta yokwok yim.

Tatame rem Jisas rene op wem. Ne bukre wos nente.
(Matyu 16:1-4)

¹¹Rem Dalmanuta yokwok yam, Farisi tame rem yan Jisas rekene nauram. Rem Jisas rene op wemetem. Ne God reri yaku nen tame, ne nemne kitimena bukre wos peterate, nem op wete. God re nene werasen yam. Op wem, rem Jisas rene seilam. ¹²Jisas re etop metem, re pap yaper tem, re yumu apowen op wem. Gwopte tetane tatame mapurke rem anne kitimena bukre wos nente webo? An kemne sekene webo. Gwopte tetane tatame rem kitimena bukre wos be late. ¹³Jisas re Farisi tame remne mesegenen yim, re reri anepoi tamekene rem pere waren peik kelaruwek sene wum.

**Farisi tamekene Herotkene remri peikbem tuma et geil
pelbo yiskap sikur sakur tuma.**
(Matyu 16:5-12)

¹⁴Anepoi tame rem wuribai seremke, rem geil be poten sen yam. Geil wuriketwou perek yewomenem. ¹⁵Jisas re remne ei me pen op wem. Kem

heyar met. Kem Farisi tamekene Herotkene remri geil pelbo wos, yis, kem kap potte. Et wos yaper. ¹⁶Anepoi tame rem op metem, rem etemwou etemwou op namrem. Nem geil be sen yawo, re eker weye. ¹⁷Jisas re remri tuma metem, re op wem. Kem mapurke op webo, nem geil bo? Kap, ari kitimena kem be habobo? Kap, kem wor teye? ¹⁸Kem le tetane, kem be latene. Kem wan tetane, kem be mettene. Kiyi nem awoskene bo. Kap, an nenem wos kem me serem? ¹⁹Kiyi an geil letrane belokteyewom, nugwape tame (5,000) remne newon am. Tep kem eip mapsen poten yewon pulawem? Rem sein op wem. Nem eip letpeis tewo pes kerem yewon pulawem. ²⁰Jisas re sene wemetem. Kiyi an geil letrane kelare pes kerem poten belokteyewom, nugwape tame (4,000) remne newon am, tep kem eip mapsen poten yewon pulawem? Rem sein op wem. Nem eip letrane kelare pes kerem op yewon pulawem. ²¹Jisas re remne op wem. Kem etop lam, sene kem ari kitimena be habobo. Kem wor teye. Jisas re etop wem.

Jisas re reri anepoi tame remne tuma weiwebem.

(Sapta 8:22–10:52)

Jisas re Betsaida kwomri le si tame rene heyarem.

²²Rem yin Betsaida kwomke gayem. Kgomri tatame rem le si tame rene panen yan Jisas rene op wem. Ne gwor le si tame rene let rastek, re heyar tete. ²³Jisas re le si tame rene let keran panen yin kwom mesegenen opre kera yin re tame reri le sablokwo kwuspan re reri let tame reri lek rasen rene op wemetem. Ne wos labo? ²⁴Le si tame re op wem. Ekeya. An tatame remne labo, an remne me yi yabokap labo. ²⁵Jisas re let reri lek sene rasen le si tame re le welepe lam. ²⁶Jisas re tame rene akwulke werasen yin rene op wem. Ne kwomke mane wurte.

Pita re op wem. Jisas, ne God re Lebam Tame.

(Matyu 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷Jisas re reri anepoi tamekene rem Betsaida kwom mesegenem, rem Sisaria Filipai kwom sagri meknik tetame kwomke kwomke yim. Rem kelowke sewurmenem, Jisas re reri anepoi tame remne op wemetem. Tatame rem map webo, an yike? ²⁸Rem rene sein op wem. Rane rem op webo. Ne Jon, kiyi tatame remne Okke Warben Tirmunbem Tame. Rane rem op webo. Ne Elaija, God reri kiyi temenem tuma wesowbem tame. Rane rem op webo. Ne God Reri Tuma wesowbem tame remri tame wuri. ²⁹Jisas re anepoi tame remne sene wemetem. Kerem, kem anne map webo, an yike? Pita re sein op wem. Ne Krais, God Re Lebam Tame. ³⁰Jisas re remne op wem. Et sekene. Kem agerbo tatame remne kap wesowte, an Krais.

Jisas re remne op wem. An sate, an sene wayen site tetane.
(Matyu 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Jisas re remne tuma op weiwem. An More Tame Tem Tame, an nugwape mus mette tetane. Juda etemri keryen tame, God Reri Kwoborke yaku nenbo tame etemri keryen yen, Moses Reri Wule peikbo tame rem anne magel tayen pen sate. Yabel pes tete, murwek God re anne wetek, an wow sene poten sene ek wayen site tetane. **32** Re remne tegek tuma etop wem, Pita re Jisas rene opre kera panen yin rene tuma op wem. Jisas ne etop mane wete. **33** Jisas re agerbo anepoi tame remne petkwo lan Pita rene tuma wem. Satan, ne sekiy. Neri weye tuma an kap mette. Et God reri wuribai bo. Et tame remri wuribai.

34 Op tem, Jisas re reri anepoi tamenekene nugwape tatamenekene remne wen yan op wem. Kem anne anepoi yite, kem gwopkap nente. Kem kworer teitkwunte. Kem kemri kwurtene me sete. Kem anne semowte. **35** Kem kworer wesomwou habote, yuri kem yaper tete tetane. Kem anne omuteke habon ari tuma yenbo kirkir omuteke habote, rem kemne pen sate, kem somsom heyar temente tetane. **36** Kem map habobo? Tatame rem nugwape nowselri wosbas potte, sene rem ker kwomke yite, et wos yenbo remne kwobo late? Yehow. Rem yaper tete tetane. **37** Tatame rem yenbo sene mapurke tete. Rem kel mapurke rasen sene yenbo tete. **38** Gwopte nugwape tatame rem God rene be habobo, rem wos yaper yenbo. Etop tetane, kem remri bitmik anne sebera yan ari tuma remne wesowte akte, More Tame Tem Tame re God reri kwomri tame yenbowai remkene reri Ha reri yabel rik pasrasbo wulek sene yate yabelke yate, re kemne sebera sein yate.

9 **1** Jisas re remne sene op wem. An kemne webo, rane gwotek tetane tatame rem be samentek, rem late, God reri panen sibo kwom re kitimenakene yate. Rem etop late. Jisas re op wem.

Jisas reri wesom ligen agerbo tem.
(Matyu 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 Yabel letrane kelare wuri kere yimke, Jisas re Pita, Jems, Jon remne panen kwow bukrek yawum. Rem etemwou yawun etek temenem, rem op lam. Jisas reri wesom ligen agerbo tem. **3** Reri wumenem tame oub wulkapwai malebem. Selri tame rem opkap wulkap wos be nenem. **4** Jisas reri anepoi tame mur rem lam, kiyi temenem tame pes, Elaijakene Moseskene rep God reri kwomke yan yeren etek temenem, rep Jisas rekene tuma namrebem. **5** Rem etop lam, Pita re Jisas rene op wem. Tuma Peikbo Tame, nem gwotek tetane, et yenbo. Nem yabelake mur mauken nem etek tete. Neri wuri, Moses reri wuri, Elaija reri wuri nem etop maukte. **6** Rem aken be tuma wete habolaweyen Pita re eker etop wem.

⁷Op wemke, nel gwan yan remne yan wusopetem. Gwanke yam tuma wuskiy rem metem. Er webem tuma re op wem. Er ari meseke mogul Yen. Kem reri tuma met. ⁸Jisas reri anepoi tame rem petkwolam, Jisas eterwou re temenem. Rem agerbo tame be lam.

⁹Rem kwow mesegenen yerbem, Jisas re remne sewayen op wem. Kemri laye wos kem gwopte kap wete. An More Tame Tem Tame, an sate, sene an wayen site yabel kemri laye wos kem ek wesowte. ¹⁰Remri lam wos rem be wesowem, rem etemwou etemwou namren op wem. Jisas re op weye. An selek sene wayen site. Mapurke re selek sene wayen site?

¹¹Rem Jisas rene op wemetem. Moses Reri Wule peikbo tame rem op webo. God reri tuma wesowbem tame, Elaija, re kiyi temnan yate, Krais re tiptuwu yate. Rem mapurke etopkap webo? ¹²Jisas re remne sein wem. Rem sekeneker webo. Elaija re kiyi temnan yam, re Krais reri yate kelow nowbem. Kiyi rem tuma op basrasem. More Tame Tete Tame re nugwape mus mette tetane. Rem rene tuma yaper wete tetane. Mapurke rem etop basrasem? ¹³An kemne webo. Elaija re kiyi yam. God Reri Siglowri Tuma webokap, tatame rem rene yaper nemem.

Gambo re yen rene gureremenem, Jisas re gambo rene wekrokem.

(Matyu 17:14-21; Luk 9:37-43)

¹⁴Rem kwowke yeren yam, Jisas reri anepoi tame tep temenem emik yam. Rem yan lam, nugwape tatame rem yan wuriwouke wurem. Moses Reri Wule peikbem tame rane rem Jisas reri anepoikene rem naurabem. ¹⁵Tatame rem Jisas rene lam, rem danekene sekem. Agetage rem yin rene pir wem. ¹⁶Jisas re anepoi tame remne op wemetem. Kem berke remkene naurabo? ¹⁷Nugwape tatame remri tame wuri re Jisas rene tuma sein op wem. Tuma Peikbo Tame. Gambo re ari yen rene gureretene. Re tuma tibo tetane. Eker an ari yen rene nene panen yawo. ¹⁸Gambo re rene gurerebo, re selke waren san tuknabo. Reri temas bulbal etek wurab, poguwkene me borkekebo, re let kiki, tewo kiki tabo. An neri anepoi tame remne wemetye, rem gambo wekroklaweiwo.

¹⁹Jisas re remne op wem. Kem anne omuteke be habobo. Kap, an kemkene yabel mapsen teten kem anne omuteke habote? Kem yen rene gwotek anne panen yate. ²⁰Op wemke, rem gambo gureremenem yen rene panen yam. Gambo re Jisas rene lam, re yen rene selke terem, yen re gelkwun bulbal me gaibem.

²¹Jisas re yenri ha rene op wemetem. Yen re yabel mapsen etopkap temenem? Re sein op wem. Kiyi re eisow yen temenemke, re ek tem. ²²Nugwape yabel gambo re rene kerke remapiti warbem, o okke remapiti warbem. Re kerke ein sate, o okke yin sate, re etop habon rene seilabem. Ne nemne pap mette, nemne kwobo late. Kap, ne gambo rene kebese wekrokte? ²³Jisas re rene op wem. Ne berke opkap tuma wemetbo?

Tame re God rene omuteke habote, God rekene nente. ²⁴Agetage yen reri ha re op wem. An omuteke habobo. Ari omuteke habobokap et eisow. Ne anne latek, an omuteke sekenewai habote. ²⁵Jisas re lam, nugwape tatame rem mekni meknik tetkukwur yewobem. Eker re gambo rene tuma kwobke wem. Ne tuma tibo gambo. Ne wan sitene gambo. Ne opu sekiy. Ne rene sene mane gurerete. ²⁶Gambo re taye piten yen rene selke teren mesegenen amen yim. Yen re kuw let tewok bop tem, re sa yenkap temenem. Tatame rem op lam, rem op wem. Re saye. ²⁷Op wemke, Jisas re yen reri let keren rene nenewayen teteruwem.

²⁸Op tem, Jisas re reri anepoi tamekene rem akek yin wurem. Etemwou temenem, anepoi tame rem Jisas rene op wemetem. Berke nem gambo wekroklaawiwo? ²⁹Jisas re remne op wem. God rekene tuma namrebo wulewouke, kem opkap gambo kebese wekrokte.

Tewo peswe Jisas re op wem. An sate, an sene wayen site tetane.

(Matyu 17:22-23; Luk 9:43-45)

³⁰Rem er kwom mesegenen Galili yokwok yim. Jisas re op habom. Nem Galilike tetane, tatame rem etop kap mette. ³¹Re reri anepoi tame remne tuma peikbem, eker re habom, tatame rem kap mette, ian gwok tetane. Re remne gwor tuma peiken op wem. An More Tame Tem Tame. Rem anne keikeren panen yin anne pen sate. Yabel pes tetek, murwek an sene wayen site. ³²Reri anepoi tame rem er tuma tobo be metem, rem Jisas rene wemette akem.

Anepoi tame rem op wemetem. Yike re keryen yen?

(Matyu 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³Rem Kaperneam kwomke yam, rem akek wuren tem, Jisas re remne op wemetem. Kem kelowke yabem, kem be tumaker nauraye? ³⁴Rem tuma ribo tem. Rem kelowke yabem, rem etemwou etemwou nasweibem. Nemri wuri yike re keryen yen? Eker rem tuma ribo tem. ³⁵Jisas re sin reri letpeis tewo pes kerem tame remne wen yan remne op wem. Tame wuri re keryen yen tete selte, re gwop nente. Re habote, an tame bukre bo. Op habote, re nugwape tatame remri yaku nente. ³⁶Jisas re eisow yen wuri remri borke panen yam. Re yen poten tetemenem, re rene let keren remne op wem. ³⁷Tame re anne omuteke habobo, re gwopkap yen rene pap yewobo, re anne mere pap yewobo. Anne pap yewobo, re annewou pap be yewobo. Yehow. Re anne waserem Tame rene mere kirkir pap yewobo. Jisas re remne op wem.

Tatame rem nemri peiktame bo, rem nemri tametiy.

(Luk 9:49-50)

³⁸Jon re Jisas rene op wem. Tuma Peikbo Tame. Nem lam, tame wuri re neri sig wem, re neri kitimenak gambo wekrokem. Er tame re nemri

sukuw bo, eker nem rene sewayem. ³⁹Jisas re op wem. Kem rene mane sewaite. Tame rem ari sig wen wos bukre ari kitimenak nentek, rem anne tuma yaper be wete. ⁴⁰Tame rem nemkene gwule be nenbo, er tame rem nemri tametiy. ⁴¹An kemne sekeneker webo. Tatame rem kemne lan op habote. Nem Jisas reri anepoi remne kwobo late. Rem etop habotek, rem kemne ok newon ate, God re er tatame remne yenbo sein nente tetane.

Wule yaper re omuteke habobo wule yaper nenbo.

(Matyu 18:6-9; Luk 17:1-2)

⁴²Tame wuri re yenkap anne omuteke habobo, sene agerbo tame wuri re rene sewaite, sene anne omuteke habobo yen re anne magel taite, et yaperwai. Yen rene sewaibo tame rene rem pa bukre wakke tenen okke sokwunte, re ek sate, et yenbowai. ⁴³⁻⁴⁴Neri letke ne omuteke habobo wule mesegente, neri let ne gerekwon poten septite. Ne let wuriwou tementek, opkap ne God reri kwomke yin etek temente, et yenbo. Ne let pespes temente, ne ker kwomke yin temente, et yaperwai. ⁴⁵⁻⁴⁶Neri tewoke ne omuteke habobo wule mesegente, ne neri tewo gerekwon poten septite. Ne tewo wuriwou temente, opkap ne God reri kwomke yin temente, et yenbo. Ne tewo pespes temente, ne kerkene kwomke yin temente, et yaperwai. ⁴⁷Neri leke ne omuteke habobo wule mesegente, ne le gwopoten septite. Ne le wuriwou temente, ne God reri panen si kwomke yin temente, et yenbo. Ne le pespes temente, ne ker kwomke yin temente, et yaperwai. ⁴⁸Er ker kwom muyow rem tatame remri wesom abo. Muyow rem be sate. Et ker tetane kwom, ker be sate. Tame rem mus bukrewai metbet tetane.

⁴⁹Tame rem wiyake God rene kwar pebokap, God re aboyei tatame remne kerke seilate, rem mus meten rem sene tatame yenbo tete.

⁵⁰Tuma kwute wiyake et yenbo wos. Wiyake re tuma be kwutete, et wiyake sega. Tuma kwutebo wiyakekap, kem yenbo wos nente. Kem gwule be tete, kem keremwou keremwou heyar me site.

Ta pelebitebo tuma Jisas re wesowem.

(Matyu 19:1-12; Luk 16:18)

10 ¹Jisas re Kaperneam kwom mesegenen Judia yokwok yim, re Jordan peik kelaruwke wum. Nugwape tatame rem yan wuriwouke sim, re reri nenbem wule sene nenem, re remne tuma wesowem.

²Farisi tame rem yan Jisas rene seilam. Rem op wemetem. Tame re ta tene pelebitete o bo? Moses Reri Wule map webo? ³Jisas re remne tuma sein op wemetem. Kiyi Moses re kemne be tumake wem? ⁴Rem rene sein op wem. Moses re op wem. Tame re ta tene pelebitete habobo, re siglow wuri basrasen ta tene newon re tene ek pelebitete. Moses re kiyi

etop wem. ⁵ Jisas re tuma sein op wem. Kiyi Moses re lam, kem Juda tatame kem mangure tem, etopkap re er wule siglowke eker basrasem. ⁶ Kiyisapewai God re aboyei wosbas nenmenem, God Reri Siglowri Tuma op webo.

God re takene tamekene nenem.

(Stat 1:27, 5:2)

⁷ Etopkap, ta te teri nawoha repne mesegenen te yin tamer rekene rep etop tete.

⁸ Repri wesom wuriketwou.

(Stat 2:24)

Rep sene kena kena bo. Yehow. Repri wesom wuriketwou. ⁹ Be wos God re kiyi wemkap, tatame rem kap biragiyete. Tame re ta panete, ta te tame yite, et yenbo. Tame re ta tene kap pelebitete. Ta te agerbo tame kap yite.

¹⁰ Jisas re tuma wekeipen rem sene akek wurem. Ta pelebite tuma anepoi tame rem Jisas rene sene wemetem. ¹¹ Jisas re remne op wem. Tame re kiyi panem ta pelebiten re agerbo ta sene panete, re muye bisi yibo wule nenbo. ¹² Ta te teri tame rene pelebiten agerbo tame yite, te mare bisi yibo wule nenbo. Jisas re op wem.

Yen rem rene lan yate, Jisas re etop wem.

(Matyu 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Rane tatame rem eisow yen remne panen yam. Rem selem, Jisas re yen remne let rasen God rene wemetem, re yen remne heyar nente. Rem remne eker panen yam, Jisas reri anepoi tame rem etop lan rem tatame remne tuma putuwem. ¹⁴ Jisas re remri tuma meten re gwule ten anepoi tame remne op wem. Kem yen remne kap sewaite. Yen rem hameya. Tatame rem God rene yenkap omuteke habote, rem God reri panen si kwomke yite. ¹⁵ An kemne tuma sekeneker webo. Yen rem God eteri panen si kwomke yite selbo. Yike tame re yen etemkap be tete, re God reri panen si kwomke be yite. ¹⁶ Jisas re yen remne wulare wulare poten reri kwuluwke sen sin let rasen op wem. God re kemne heyar nente.

Wosbaskene tame re Jisas rekene tuma namrem.

(Matyu 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ Jisas re kelowke sene yite nenbem, tame wuri re yan gulke pan Jisas rene op wemetem. Tuma Peikbo Tame. Ne tame yenbo. Mapkap wule yenbo an nentek, an heyar somsom ek temente? ¹⁸ Jisas re rene sein wemetem. Berke ne anne tame yenbo webo? Gwor nowselri tatame rem yike yenbo be wuri tetane. God eterwou re yenbo. ¹⁹ Ne God reri wule kiyi metem. Reri wule op webo. Kem alwo mane pen sate. Kem muye bisi mare bisi mane yite. Kem bisi mane ate. Kem mane yikokon agerbo tatame remne tuma nente. Kem tuma mane yikokote. Kem mane ayekutete. Kem nawoha remri tuma heyar mette. ²⁰ Tame re sein op wem. Tuma Peikbo Tame, an eisow yen temenen yan gwopte an haneyen tem,

an God reri wule heyar setene. ²¹Jisas re rene leklek ten pap metem, re rene op wem. Wos wurinab ne nente. Ne yin neri nugwape wosbas getke rasen agerbo tatame rem tupate. Ne tokwo poten ne sen yin woskene bo tatame remne newote. Opkap ne yenbo wos God reri kwomke temente. Op ten ne yan arenkene sewurte. ²²Tame re er tuma meten re bitmi yaper tem, re pap yaper tem. Bupo boker. Reri nugwape wosbas newote, re muwem. Eker re bupo me yim.

²³Jisas re anepoi tame remne lan kwuren remne op wem. Woskene tame rem remri wosbas habobo, rem God reri panen si kwomke yite selbo, rem yaku bukre kerebo. ²⁴Jisas reri anepoi tame rem reri tuma metem, rem danekene sekem. Jisas re remne sene op wem. Ari yen. Tatame rem God reri panen si kwomke yite, rem yaku bukre kerete tetane. ²⁵Kamel por re mate kambo lag taukke wurte, re yaku bukre nente. Opkap, wosbaskene tame rem God reri kwomke yite wete, rem yaku bukrewai keren ek yite. ²⁶Rem op meten rem danekene seken etemwou etemwou op wem. Opkap tete, yike tame be wuri re heyar som temente? Bokem. ²⁷Jisas re remne leklek ten op wem. Tame rem kebese be nente. God eterwou re kebese nente. Hekna habona wos God re kebese nente.

²⁸Pita re op wem. Metye. Nem nugwape wos mesegenen nene anepoi yim. ²⁹Jisas re op wem. An kemne sekeneker webo. Anne habobo tatame rem ari Tuma Yenbo kirkir habobo, rem ake, lakemase, naregesi, nawoha, yen, now mesegente, ³⁰gwopte rem nugwape sein potte. Rem ake, lakemase, naregesi, nawoha, yen, now nugwapawai potte tetane. Rem mus kirkir mette. Agerbo tame rem remne yaper nente tetane. Yuri rem God reri kwomke etek heyar somsom temente tetane. ³¹Gwopte rane tatame rem temnas yibo. Yuri rem tiptuwute tetane. Gwopte tiptuwubo tatame rem temnas yite tetane. Jisas re op wem.

Jisas re tewo murwe sene op wem. An san sene wayen site tetane.

(Matyu 20:17-19; Luk 18:31-34)

³²Jisas re reri anepoi tamekene rem Jeruselemke yibem, Jisas re temnas yim. Anepoi tame rem op habo op habom. Remne semowebem tatame rem akem. Jisas re reri anepoi tame let pes tewo pes remnewou kena panen yim, re remne tatame rem rene yurik nentekap tuma sene wesowem. ³³Re op wem. Metye. Gwopte nem Jeruselemke yaute. Rem More Tame Tem Tame rene God Reri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yenkene Moses Reri Wule peikbo tamekene remri letke raste, rem rene tuma nenen pen sate wete. Sene rem rene Juda bo tame remri letke raste. ³⁴Er tame rem rene tuma yaper wete, rene sablokwo kwusplate, rene paku pete. Rem rene pen sate. Yabel pes tetek, murwek re sene wayen yite tetane.

Jemskene Jonkene rep temnas yi tame tete wem.
(Matyu 20:20-28)

³⁵ Jemskene Jonkene rep Sebedi reri yen, rep Jisas rene yan op wem. Tuma Peikbo Tame. Ne nesne wos wuri nente. ³⁶ Jisas re repne op wemetem. An kepne be wos nente? ³⁷ Rep rene sein op wem. Yuri ne keryen yen ten ne wolbaye bukrek site, nes habobo, nes nerenkene site. Wuri let mamek site, wuri let giriyke site.

³⁸ Jisas re repne op wem. Kepri wemetye tuma kep heyar be mettene. Rem anne yaper nente, an mus mette. Kap, kep ari mette muskap kep kirkir kebese mette? Kap, an okke wartekap kep kebese kirkir warte?

³⁹ Rep sein op wem. Nes kebese.

Jisas re repne op wem. Sekene. Yuri ari ate ok yaperkap kep kirkir ate. Yuri an ok wartekap kep kirkir warte. ⁴⁰ Yike ari let giriyke site, yike ari let mamek site et ari wos bo. God re lebam tame remne re et wolbaye newon rem ek site.

⁴¹ Agerbo anepoi tame letpeis rem er tuma metem, rem Jemskene Jonkene repne gwule tuma wem. ⁴² Jisas re remne aboyei wen yan remne op wem. Kem sanetene. Nowselri tatame rem etemri keryen yen remri kulke tetane. Rem remri keryen yen remri webokap etopwou nenbo. Keryen yen rem remne kwobke nenbo, remne paku pebo. ⁴³ Remri nenbokap, kem etopkap mane nente. ⁴⁴ Yike re keryen tame tete habobo, re yaku nen tamekap tete. ⁴⁵ An More Tame Tem Tame. Tatame rem anne yaku nente an be yam. Yehow. An yan an remri yaku nente yam. An nugwape tatame remne kwobo late yam. Rem anne pen sate, an nugwape tatame remne tupan remri wule yaper poten septite yam.

Jisas re le simenem tame wuri rene heyar nenem.
(Matyu 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Jisas re reri anepoi tamekene rem Jeriko kwomke yam. Re Jeriko kwom mesegenen yibem, reri anepoi tamekene nugwape tatamekene rem remkene yim. Le si tame, re kelwur wemetbem tame, re kelow kelarek simenem. Reri sig Bartimeus, re Timeus reri yen. ⁴⁷ Er tame re metem, Nasaret kwomri tame, Jisas, re yabem. Re Jisas rene yaye ten op wem. Jisas. Ne Devit Reri Yen. Ne anne pap met. ⁴⁸ Nugwape tatame rem rene sewayen op wem. Ne elen me te. Re sene yaye ten op wem. Ne Devit Reri Yen. Ne anne pap met. ⁴⁹ Jisas re teten op wem. Er tame rene ten hare ya. Rem le si tame rene op wem. Ne okbop te. Ne opu wayen tete. Jisas re nene teye. ⁵⁰ Op ten le si tame eilik wumenem tame oub re agetage lugen septin re tetepoten re Jisas rene lasyim. ⁵¹ Jisas re rene wemetem. Ne map habobo, an nene berke nente? Le si tame re sein op wem. Tuma Peikbo Tame, an habobo, an le sene heyar late. ⁵² Jisas re rene op wem.

Ne opu sene yi. Ne anne omuteke haboyek, neri le sene heyar teye. Agetagewai reri le heyar ten re welepe sene lam. Re Jisas rene kelowke semowen yim.

Jisas re mus meten san sene wayen sim.

(*Sapta 11-16*)

Jisas re Jerusalem kwomke keryen yenkap wurem.

(*Matyu 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19*)

11 ¹Jisas re reri anepoi tamekene rem Jerusalem meknik yabem, rem Oliv Kwowke tetane kwom Betfasikene Betanikene potem. Jisas re reri anepoi tame pes repne werasen yim. ²Re repne op wem. Kep er meknik tetane kwomke yin wurte. Kep late, rem donki yen rene etek tentene. Er donki yen tame rem yike kiyi be sim. Kep yin kep sauken donki yen rene panen gwotek ya. ³Kepne yike wemette. Kep donki yen berke saukbo? Kep rene sein op we. Haneyen re yaku tetane, re donki yen agetage sene panen yate tetane. Kep sein etop wete. ⁴Rep kwomke yin wuren rep donki yen lam. Donki yen re kelow kelarek tetemenem, ake eruk tenmenem. Op ten rep donki yen ek sauken. ⁵Etopkene meknik teteyewomenem tame rem repne op wemetem. Kep be woske nente, kep donki yen saukbo? ⁶Jisas re repne wem tumakap, rep remne sein etop wem. Rem kirkir ten rep donki yen ek sauken panen yim. ⁷Rep donki yen Jisas rene panen yam. Rep repri wumenem tame oub lagu lugen donki yen reri magel luwke petan Jisas re yawun etek sim. ⁸Nugwape tatame rem remri wumenem tame oub lagu lugen kelowke petan yam. Agerbo tatame rem nowke yin me take tan sen yan kelowke petam. ⁹Jisas rene panemenem tatame, rane rem temnamenem, rane rem tiptuwumenem, rem yaye op tebem. Nem God rene okbop tebo. God re gwor tame rene heyar nente. Re Keryen Yen reri sigke yawo. ¹⁰God re gwor keryen yen rene heyar nente. Re nemne kwom panen site. Gwor keryen yen re nemri yeiarege remne kiyi kwom panen simenem tame Devit eterkap. Nem God reri sig bukre wete.

¹¹Op ten Jisas re Jerusalemke yin wuren re God Reri Kwobor ukrek wuren nugwape wos lan kwurem. Yabel warte nenbem, re reri anepoi tame letpeis tewo pes kere tame remkene Betani kwomke sene yim.

Jisas re yipige me rene wem, re supa be yate.

(*Matyu 21:18-19*)

¹²Kwokwos rem Betani kwom mesegenen yibem, Jisas re sikwoi sam. ¹³Re lam, yipige me wuri re kai kerake tetemenem, er me re take nugwape temenem. Re supa kutete habom, re meknik yin laweyem,

re supa wuri be lam. Re takewou lam. Et geil ame supa yate yabel bo.

¹⁴Jisas re yipige me rene op wem. Yuri ne supa sene kap yate. Tatame rem neri supa sene be ate. Reri anepoi tame rem reri wem tuma metem.

Jisas re God Reri Kwoborke natokwo tupabem tame remne wekrokem.

(*Matyu 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22*)

¹⁵Jisas re reri anepoi tamekene rem Jerusalemke yim. Jisas re God Reri Kwoborke wuren lam, tatame rem kel pot yaku etek nenem, re remne wekrokem. Tame rem kel natokwo tupa yaku nenbem, re remri kel rasbem tiy legalepitim. Ap bour tupabem tame remri wolebaye re kirkir poten legalepitim. ¹⁶Jisas re remne tuma sewayen op wem. Tatame rem God Reri Kwoborke wosbas kap sen yi yate. ¹⁷Sene re tatame remne tuma op wem. God Reri Siglowri Tuma op basrastene.

Ari Kwobor et nugwape nowselri tatame remri ankene tuma namrebo ake.

Kerem etop be nenbo. Kem bisi a tame remne gwotek berasbo. (*Aisaia 56:7*)

¹⁸God Reri Kwoborri keryen yenkene Moses Reri Wule peikbem tamekene rem etop metem, rem rene pen sate kelow tobota sopbem. Rem Jisas rene akbem kwobo gwor. Nugwape tatame rem Jisas reri peikbem tuma meten danekene sekem, eker rem Jisas rene akem. ¹⁹Perpe tebem, Jisas re reri anepoi tame remkene rem Jerusalem mesegenen yim.

Tame rem God rene omuteke habon wemette, God re rene newote.

(*Matyu 21:20-22*)

²⁰Kwokwos kerwu Jisas re reri anepoi tame remkene kelowke sene yibem, rem lam, yipige me re san tetemenem. Reri takekene nenkene aboyei sok tem. ²¹Pita re Jisas reri wem tuma sene habon re Jisas rene op wem. Tuma Peikbo Tame. Ne ekla. Yere ne er yipige me rene wem, re yaper tete. Gwopte re sok teye. ²²Jisas re remne sein op wem. Kem God rene omuteke habote. ²³Tame wuri re etop habote, re gwor kwow rene op wete. Kwow, ne yesen okke war. Er tame re wuribai pes be tete, re ometekewai habote, reri wete tuma etopkap tete. An kemne sekeneker webo, er wos re wemkap re etop tete. ²⁴Kem God rekene tuma namren rene wos wuri wemette, kem rene omuteke habon op wete. Ari wemette wos an potte tetane. An kemne webo, kemri wete woskap kem etop potte.

²⁵⁻²⁶Kem teten God rekene tuma namremenbo, agerbo tame reri kemne nenemkap wule yaper kem habotek, kem rekene yin kelmenate. Kem etop nentek, kemri Hevenke tetane Ha re kemri nenem wule yaper sene be habote.

Tatame rem Jisas rene op wemetem. Yike nene sig bukre newom?

(*Matyu 21:23-27; Luk 20:1-8*)

²⁷Rem Jerusalemke sene yam, Jisas re God Reri Kwoborke wuren sewurbem. Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen, Moses Reri Wule

peikbem tame, Juda remri keryen tame rem Jisas rene yam. ²⁸Rem rene op wemetem. Neri sig bukre, neri nugwape wos nenbo kitimena ne mak potem? Yike nene sig newon nene et yaku nente wem.

²⁹Jisas re remne sein op wem. An kemne tuma wuri wemette. Ari kemne wemetbo tuma kem anne sein wetek, an kemne ek wesowte, yike anne sig bukre newom, yike anne et yaku nente wem. ³⁰Jon re tatame remne ok waren tirmunbem. Yike rene er yaku newom? Kap, God re Jon rene newom, o tame rem rene newom?

³¹Rem etop metem, rem etemwou etemwou nauram. Nem map wete? Nem kap op wete. God re Jon rene yaku newom. Nem etop wete, Jisas re nemne kap op wemette. Mapurke kem Jon reri tuma be habom? ³²Nem kap op wete. Tame rem Jon rene yaku newom. Nem etop wete, yuri nugwape tatame rem nemne tuma wete tetane. Tatame nugwapa rem webo. Jon re God Reri Tuma wesowbem tame. Eker rem remne akbo. ³³Rem Jisas rene op wem. Nem be mettene, yike rene yaku newom. Jisas re remne sein wem. Kem anne be wesowye, yike Jon rene yaku newom. Aren mere, an kemne be wesowte, yike anne yaku newon an er yaku nenbo. Jisas re op wem.

Wain now yaku nenbem tame yaper remne sikur sakur tuma.

(Matyu 21:33-46; Luk 20:9-19)

12 ¹Jisas re Juda remri keryen tame remne sikur sakur tuma op wem. Tame wuri re wain now nenem, re pisi ek peikem. Sene re wain supa ok wulte sel mei perem. Wulbo ok et wain ok. Re now mitiy ake wuri nenem. Tame rem etek sin now heyar lakerete. Sene re yaku nen tame remne er now lakerete op wem. An agerbo kwomke yite. Kem ari wain now yaku nenen heyar lakeretek, yuri an kemne wain supa ek newote. Op wemke, now mutame re now mesegenen gene kwomke yim. ²Yuri supa okwomenem, now mutame re reri yaku bop nen tame wuri rene werasen now yaku nenbem tame remne lasyim. Re now mutame reri wain supa potte yim. ³Now yaku nenbem tame rem yaku bop nen tame rene narsukem, rene paku pen werasen sene yim. Re let bop sene yim, re mutame reri supa be semenem. ⁴Now mutame re agerbo yaku bop nen tame wuri rene werasen yim, rem reri tare geyen rene yaper nenem. ⁵Now mutame re yaku bop nen tame wuri sene murwe werasem, er tame rene rem pen sam. Now mutame re nugwape yaku nen tame remne sene werasem, rane rem remne paku pebem, rane remne rem pen sabem. ⁶Tame wuriwou som temenem, et now mutame reri meseke mogul yen sekene. Re reri yen wuriketwou, rekene temenem. Re op wem. Ari yen sekene reri tuma rem mette. Op wen re yener rene nowke werasen yim. ⁷Now yaku nenbem tame rem yener rene lam, rem etemwou etemwou op wem. Yuri gwo yen re ha reri wos potte. Nem rene pen satek, reri now

nem ek potte. ⁸Op wemke, rem yen rene keikeren pen sam, reri kupa rem now kwopok septi wurem.

⁹Jisas re sikur sakur tuma wekeipemke, re remne wemetem. Now mutame re now yaku nen tame remne berke nente? An kemne wete. Re yan er now yaku nen tame remne pen sate, re agerbo tame remne er now yaku newote.

¹⁰Kap, God Reri Siglow basrastene Tuma kem lam? Siglowri Tuma op basrasem.

Ake nenbem tame rem kiyi yaper wen septim seg, et nawo seg bukre tem.

¹¹Keryen Yen God re etop nenem.

Nem etop lam, nem op wem. Et yenbowai. *(Buk Song 118:22-23)*

¹²Juda tame remri keryen tame rem Jisas reri wem sikur sakur tuma metem, rem op habom. Jisas re nemne weye. Nem now yaku nenbem tamekap. Op habomke, rem rene keikerete wem. Rem nugwape tatame remne akem, eker rem rene be keikerem.

Tatame rem Keryen Yen Sisar rene kel newote o bo?

(Matyu 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³Keryen tame rem Farisi tamekene Keryen Yen Herot reri sukuwkene remne werasen Jisas rene lasyim, rene tuma yikokon wemette yim.

¹⁴Rem yan Jisas rene op wem. Tuma Peikbo Tame. Nem metbo, ne tuma be yikokobo. Ne tuma sekene wesowbo, ne tame wuri be akbo. Aboyei tatame remne ne tuma wuriketwou wesowbo. Sigmene tame sigkene bo tame ne remne tuma wuriwou wesowbo. Ne tatame remne God reri wuribaike habobokap wesowbo. Op tetane, ne nemne wesowte. Keryen Yen Sisar re agerbo nowselri tame, re Rom tame. Re nemne kwom panen sitene, re nemne takis kel raste webo. Kap, nem Sisar rene kel newote, o bo?

¹⁵Op wemke, Jisas re remri yikokobo wuribai lam, re remne op sein wemetem. Kem anne berke seilabo? Kem kel wuri sen yan anne peterate.

¹⁶Rem kel wuri sen yan peteram, Jisas re lan remne op wemetem. Gwor kel et tame wowkene basras sigkene. Kap, et yikeri wow, yikeri sig? Rem sein op wem. Et Romri Keryen Yen Sisar reri wow, reri sig. ¹⁷Jisas re remne op wem. Sisar reri wos kem Sisar rene newote. God reri wos kem God rene newote. Rem reri tuma metem, rem danekene sekem.

Sadyusi tame rem sam tatame rem sene wayen site tuma wemetem.

(Matyu 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸Sadyusi tame rem webem, sam tatame yuri rem sene be wayen site. Rem yam, Jisas rene op wemetem. ¹⁹Tuma Peikbo Tame. Kiyi Moses re nemne gwor Wule op basrasem. Tame re ta panete, sene re yenkene bo,

re bupo me sate, reri mase re reri wane tene panen yen sete. Yen sete, er yen remne rem op webo. Rem laker reri yen. Moses re etop basrasem. ²⁰Op tetane, nem nene op wemetbo. Kiyi lakemase letrane kelare pes kerem rem temenem. Masetobo yen re ta panem. Yuri rep yenkene bo, re bupo me sam. ²¹Mase re wane tene panem, rep yenkene bo, re bupo me sam. Bor tame re etopwou nenem. ²²Sene et mase letrane kelare pes kere rem etopwou etopwou nenbem, rem wane tene panebem, rem yenkene bo, rem bupo me sam. Yuri ta te etet mere te sam. ²³Aboyei lakemase letrane kelare pes kerem rem tene panemenem. Kap, et ta yuri te sele meike sene wayen site, te yikeri ta sekene tete? Rem rene etop wemetem.

²⁴Jisas re remne sein op wem. Kem tuma sekene be weye. Kem God Reri Siglowri Tumakene reri kitimenakene kem be latene, eker kem tuma sekene be webo. ²⁵Yuri sam tatame rem sene wayen site, rem God reri kwomri tamekap tete, rem sene be narpante.

²⁶Sabo tame rem sene wayen site tuma, Moses re etop kiyi basrasem. Kap, kem be latene? Moses re ker eibem me eisow meknik tetemenem, God re Moses rene op wem. An yeiwarege Abraham, Aisak, Jekop remri Keryen Yen God. ²⁷God re sam tatame remri God bo. Re kelpe tetane tatame remri God. Eker kemri weye tuma et sekene bo. Jisas re op wem.

God reri Wule Bukre.

(Matyu 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸Jisas re Sadyusi tame remkene tuma namrebem, Moses Reri Wule peikbem tame wuri re yan remri tuma metem. Jisas re tuma sein yenbo wem, re metem. Eker re Jisas rene op wemetem. Be wule et bukreawai? ²⁹Jisas re remne sein op wem. Israel tatame, kem met. Wule bukreawai re gwokap. Neremnri Keryen Yen God eterwou re Keryen Yen. ³⁰Kem keremri Keryen Yen God rene pap yewote, kemri wuribai, purere, wesom, kitimenak kem rene pap yewo. Er wule et bukreawai. ³¹Wule bukre peswe re gwor. Ne neri kworer wesom heyar nenbokap, ne agerbo tatame remne etopkap heyar nen. Er wule pes rep wule bukre, agerbo wule rem eisow.

³²God reri wule peikbem tame re Jisas rene op wem. Tuma Peikbo Tame. Ne tuma sekene weye. Keryen Yen eterwou re God. Agerbo god be tetane. Eterwou re tetane. ³³Nem God rene omuteke pap yewote, nemri wuribai purere, wesom, kitimenake nem rene pap yewote. Nem kworer yenbo nenbokap, nem agerbo tatame remne etopkap nente. Er wule bukreawai pes et sipsipkene agerbo woskene God rene kwar pebo wule teitkwunbo.

³⁴Jisas re habom. Er tame re purere yenbokene. Op habom, re rene op wem. Ne God reri panen si kwom meknik teye.

Jisas re etop wem, tatame rem rene tuma wuri sene be wemetem, rem me akem.

Jisas re tatame remne God re lebam tame wemetem.

(Matyu 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Jisas re God Reri Kwoborke temenem, re tatame remne tuma wesowem, re op wem. Moses Reri Wule peikbo tame rem op webo. God reri Lebam Tame, Krais, re Devit reri beigke tete. Mapurke rem opkap webo? ³⁶ Kiyi Krais re nowselke be yamenem, God Reri Wow re Devit rene purere newom, Devit re op wem.

Keryen Yen re ari Keryen Yen rene op wem. Ne ari let mame yokwok sin

yin an neri peiktame remne neri kulke rasen temente. (Buk Song 110:1)

³⁷ Devit re Krais rene Keryen Yen wem. Opkap, Krais re mapurke Devit reri yen.

Moses Reri Wule peikbem tame rem wule yaper nenbem.

(Matyu 23:1-36; Luk 11:37-54; 20:45-47)

Nugwape tatame rem etek temenem, rem Jisas reri tuma metem, rem metekwasem. ³⁸ Jisas re tatame remne tuma wesowen op wem. An kemne ei me pebo. Moses Reri Wule peikbo tame remri yaper nen wos kem heyar la. Rem selbo, tatame rem remne late, eker rem tame oub lagu wun ek sewurbo. Rem selbo, tatame rem remne pir wete, remne tame yenbo wete, eker rem get yin sewurbo. ³⁹ Rem God reri akek wuren sigkene tame remri wolbayek site selbo. Awos bukre abo yabelke, rem emi yenbok sin awos ek ate. ⁴⁰ Rem wane ta remne yikokon remri ake bisi potbo. Sene rem God Reri Kwoborke yin wurbo, rem yikokon God rekene tuma bukre namrebo. Op nenbo, rem habobo. Tatame rem etop labo, rem nemne tame yenbo wete. An webo, God re er tame remne yaperwai nente tetane. Jisas re op wem.

Wane ta te God rene kel newom.

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Jisas re God Reri Kwoborri kel yewobem ou meknik simenem, re lam, tatame rem kel sen yan ouke yewobem. Kelwurkene tame nugwape rem nugwape kel yewobem. ⁴² Wane ta wuri te kelkene bo, te kel eisow pesket sen yan yewom. ⁴³ Op lam, Jisas re reri anepoi tame remne wen yan remne op wem. An kemne tuma sekeneker webo. Kelkene tatame rem kel nugwape yewoye. Kelkene bo wane ta te kel eisow pesket yewoye, teri yewoye kel pes et nugwape tame remri kel teitkwunye. ⁴⁴ Kel nugwape tetane tame rem kel ranewou yewoye. Wane ta te kel nugwape bo, teri awos tupabo kel te aboyei yewokeipye. Jisas re op wem.

Jisas re op wem. God Reri Kwobor re yaper tete tetane.

(Matyu 24:1-2; Luk 21:5-6)

13 ¹ Jisas re God Reri Kwobor mesegenem, reri anepoi tame wuri re rene op wem. Tuma Peikbo Tame. Gwor kwoborkene akek nenem

pakene rem yenbowai. ²Jisas re rene sein op wem. Kem gwor ake bukre remne laye. Yuri er pa rem agerbo pa luwke be tete tetane. Rem aboyei beran pete warte tetane. Jisas re op wem.

Jisas re op wem. Nugwape yaper wos tete tetane.

(Matyu 24:3-14; Luk 21:7-19)

³Jisas re Oliv Kwowke yawun sim, God Reri Kwobor op yokwok tetemenen re lam. Pita, Jems, Jon, Andru etemwou rem rekene yan temenem. Rem rene wemetem. ⁴Ne nemne weye, tame rem God Reri Kwobor berate. Be yabel rem etop nente? Be wos nem kiyi lan sanete, rem God Reri Kwobor ek berate yabel et matnaye? Ne nemne wesowte.

⁵Jisas re remne sein op wem. Kem heyar la. Tame wuri re kemne kap yikokote. ⁶Nugwape tame rem yuri yan ari sig wete. Rem yikokon op wete. An Krais, an God re Lebam Tame. Nugwape tatame rem remri yikoko tuma omuteke mette tetane.

⁷Yuri kem ei nai ken mette. Kem ei nai tuma mette, genek tetane tatame rem ei naibo. Kem etop mette, kem kap akte. Et wos re tete. Et nowsel yaper tete yabel bo. Er yabel re yuri tete. ⁸Yuri kwom wuriri tatame rem agerbo kwomri tatame remkene naite. Keryen yen wuri reri sukuw rem agerbo keryen yen reri sukuw remkene naite. Nina bukre nugwape nowselke yate tetane. Tatame rem akwoi site tetane. Er wos et ta te yen wurte nenbo kin germebokap.

⁹An kemne ei me pebo. Kem heyar la. Rane tame rem kemne keikeren tuma nente tetane. God reri akek rem kemne etek paku pete tetane. Areri sigke kem nowselri keryen yenkene saberawiykene tame remri bitmik teten ari Tuma Yenbo remne etek wesowte. ¹⁰Ari Tuma Yenbo, tatame rem wesowte, aboyei kwomri kwomri tatame rem kiyi metkeiptek, yuri nowsel yaper tete yabel ek tete. ¹¹Yuri rem kemne tuma nente panen yite, kem mane akte. Kem mane op habote. Nem be tuma sein berke wete? Er yabel God re kemne tuma peterate, kem etop tuma sein wete. Kem wete tuma et kemri tuma bo. God Reri Wow re kemne gurerete, kem tuma sein kebese wete. ¹²Tame rem remri lakemase remne agerbo tame remne weraste, rem lakemase remne tuma nenen pen sate tetane. Hanem rem remri yenem remne etopwou nente. Yen rem nawoha remne magel taite, remne agerbo tamene weraste, rem remne pen sate tetane. ¹³Kem anne omuteke habobo, eker nugwape tatame rem kemne gwule tete tetane. Nowsel yaper tete yabel legete, anne som habobo tatame rem heyar somsom temente tetane.

Wos yaperwai tete tetane.

(Matyu 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴Jisas re tuma som op webem. Yuri kem late, wos yaperwai et rene sewayem emik tetete. (Kem gwor siglow labo tatame, tuma tobo kem heyar

habote.) Kem etop latek, kem Judia yokwok tetane tatame, kem kwowke amen yin tete. ¹⁵Tame re akwul makele egesimente, re er yaper wos late, re ake kap wuren reri wos wuri kap potte. Yehow. Re agetage amen yite. ¹⁶Tame re nowke temente, re er yaper wos late, re reri akek kap wuren reri tame oub kap potte. ¹⁷Er yabel an yenkene ta yen muk newobo takene remne pap mette. Rem kebese agetage be amete tetane. ¹⁸Kem Keryen Yen God rene wemette, er yaper wos re nigel yabo yabelke kap tete. ¹⁹Er yabel nugwape yaper wos tete tetane. Kiyi opkap yaper wos be temenem. Kiyisape God re nowsel nenen yam, gwopte mere, opkap yaper wos kiyi op be tem. Er yaper wos legete, sene opkap be tete. ²⁰Er yabel God re borke be teregte wem, aboyei tatame rem saiwokeipte wem. God re reri kenem tatame remne habom, eker yuri re er yabel borke teregte.

²¹Er yabel tatame rem kemne op wete. Ekla. Gwor Krais. O rem wete. Ekla. Re gwop yokwok tetane. Etop wetek, remri tuma kem kap omuteke mette. ²²Rane tame rem yan kemne yikokon op wete. An Krais, God Reri Lebam Tame. Rane rem yikokon op wete. An God Reri Tuma wesow tame. Er yikoko tame rem kitimenakene bukre wos nente, rem tatame remne yikokolate. Rem God reri kenem tatame remne yikokolaweweite. ²³Kem ei si. Yuri tete wos an kemne kiyi aboyei wesowem.

More Tame Tem Tame re yuri sene yate tetane.

(Matyu 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴Er yabel reri yaper wos re legetek, agetagewai yabel re neirkap tektete, liyp te be paste. ²⁵Sow rem nel pelebiten yerkwutete. Nina te nelke yate, nelri wos rem negnegen kena kena yite tetane. ²⁶Op tete, More Tame Tem Tame re yate. Re nel gwanke yate. Re kitimena bukrekene yate, re hadebaswaikene yate. ²⁷Re God reri kwomri tame remne werasen yite. Rem weiwar yawar yokwori kwom, yale yokwo, yow yokwori kwom rem etek yite, rem God reri kiyi kenem tatame remne panen wuriwouke yan wurte.

Guwb metka remri tetanekap kem purere potte.

(Matyu 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸Kem guwb metka habote. Guwb elbu buyabo, metka supa yabo, kem op webo. Nabe berabo. ²⁹Ari kiyi weye tuma et etopkap, kem etop habote. Kem er wos late, kem sanete, ari yate yabel matnaye. ³⁰An kemne sekeneker webo. Gwopte tetane tame rem ab be sate tetane, ari weye wos rem late tetane. ³¹Nelkene selkene ab legete tetane. Ari tuma re som temente tetane.

Wos yaper tete yabel tame rem etop be mettene.

(Matyu 24:36-44)

³²Jisas re som webem. Wos yaper tete yabel tame rem be mettene. God reri kwomri tame rem be mettene. Aren, an God Reri Yen, aren mere, an be mettene. God eterwou re mettene.

³³Kem be mettene, be yabelke et wos re tete. Eker kem ei si. ³⁴Er yabel re gwopkap. Tame wuri re reri kwom mesegenen kai kwomke yim. Yite nenbem, re yaku nen tame wulare wulare remne yaku peteran remne op wem. Kem er yaku nen. Ake eru lakere tame rene re op wem. Ne ake eru heyar lakerete. Op wen re ek mesegenen yim. ³⁵Kem heyar la. Makapke ake mutame re sene yate? Kem be mettene. Yabel warbet ek yate, o neir bor ek yate, o kwokwo webet ek yate, o ei berabet ek yate? Opkap kem heyar lakerete. ³⁶Re agetage sene yate, kemne tuknamente kap late. ³⁷Ari kemne webo tuma an aboyei tatame remne kirkir op webo. Kem heyar lakerebet!

Keryen tame rem Jisas rene pen sate tuma natobom.

(Matyu 26:1-5; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)

14 ¹Yabel pes tete, Egesi Yabel pes tete nenbem. Yabel wuri reri sig gwor. God Re Israel Remne Isip Remri Letke Sene Potem Yabel. Agerbo wuri reri sig gwor, Be Peltene Geil Abo Yabel. Er Egesi Yabel peske temente, God Reri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen, Moses Reri Wule peikbem tamekene rem op wem. Nem berasen Jisas rene keikeren pen sate. ²Rem op wem. Awos bukre ate yabel nem rene kap keikerete. Nem rene er yabelke keikerete, tatame rem kap late, rem kap muwen eike kap ten naite. Rem op wem.

Ta wuri te Jisas reri tarek kwar sirem.

(Matyu 26:6-13; Jon 12:1-8)

³Jisas re Betani kwomke temenem, re kiyi numa pemenem tame, Saimon, reri akek yin temenem. Jisas re awos abem, ta wuri te etek yam, te alabasta pak nenem gin sen yam. Gin et bes yenbokene kwar, tokwo bukrek tupabem kwar yewomenem. Te gin bursan kwar te Jisas reri tarek sirem. ⁴Rane tame rem etop lam, rem pap yoken etemwou etemwou op wem. Berke er kwar te bupo me sirpitiye? ⁵Er kwar et tokwo bukrek tupam. Er kwar nem kel natokwo tupate weye, nem kel nugwape, 300 kel silva, poten woskene bo tatame remne newote weye. Rem ta tene tuma kwobke wem. ⁶Jisas re op wem. Kem berke tene etopkap tuma weye? Kem tene tuma mane wete. Te anne yenbo wosker neny. ⁷Woskene bo tame rem kemkene som temente, kem remne tewok tewok kebese heyar nente. Aren, an kemkene sou be temente. ⁸Teri kebese nentekap te neny. Te er bes yenbokene kwar ari weske sirye, te ari wesom per taibo wulek neny. Yuri an sate, rem anne sele meike raste. Te etop muwkuwtekye. ⁹An kemne sekenewai webo. Rem ari Tuma Yenbo nugwape nowselke yin wesowte tetane. Gwor ta teri nenyekap rem kirkir habon wesowte tetane.

Judas re Jisas rene keryen tame remri letke raste tuma teiktem.

(Matyu 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰Letpeis tewo pes kerem anepoi tame remri wuri, Judas Iskariot, re God Reri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen remne lasyim. Rem

Jisas rene keikerete selem, Judas re remne op wem. An kemne Jisas rene peterate. ¹¹ Rem etop metem, rem okbop ten Judas rene op wem. Nem nene kel newote. Op wem, re Jisas rene remri letke raste kelow sopte yim.

Jisas eter, re reri anepoi tamekene awos am.
(Matyu 26:17-25; Luk 22:7-14,21-23; Jon 13:21-30)

¹² Be Peltene Geil Abo Yabel reri temnas yi yabel tem. Er yabel rem sipsip yen pebo, tatame rem God Re Israel Remne Isip Remri Letke Sene Potem Yabelke ate. Er yabel Jisas reri anepoi tame rem yan Jisas rene op wem. Awos nem mak nerete? ¹³ Re reri anepoi tame pes repne werasen op wem. Kep kwom sagke yin wurte. Kep tame wuri late. Re okkene gin wuri semente. Kep rene late, kep rene semowte. ¹⁴ Re ake wuri wurtek, kep ake mutame rene op wemette. Tuma Peikbo Tame re op weye. Ari awos ate emi ma? An God Re Israel Remne Isip Remri Letke Sene Potem awos ari anepoi tame remkene ate selbo. ¹⁵ Op wete, ake mutame re ake puri bukre, ya yokwok tetane ake puri, kepne peterate. Tame rem er ake puri kiyi heyarem, awos abo tiykene awos nerebo woskene etek tetane. Kep nemri awos etek nerete. ¹⁶ Reri anepoi tame pes rep kwom sagke yim, Jisas re wemkap rep etop lam, rep God Re Israel Remne Isip Remri Letke Sene Potem awos etek nerem.

¹⁷ Yabel warbem, Jisas reri anepoi tamekene rem etek yam. ¹⁸ Rem tiyke simenen awos abem, Jisas re op wem. An kemne tuma sekeneker webo. Kemri tame wuri, nemkene awos abo tame, re anne yena tete tetane. ¹⁹ Anepoi tame rem et tuma metem, rem pap yaper metem. Rem wulare wulare rene wemetem. Kap, ne anne webo? ²⁰ Jisas re remne op wem. Kem tame letpeis tewo pes kereye. Kemri tame wuri re geil poten ankene let ware wurik warbo, er tame re anne yena tete tetane. ²¹ Tuma sekene. More Tame Tem Tame re sate. God Reri Siglowri Tuma wemkap re ek sate tetane. Anne yena tete tame, yuri re nugwape mus mette tetane. Nawo te rene be wurte wem, et yenbo.

Jisas re reri anepoi tame remne geilkene wain okkene newon am.
(Matyu 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Korin 11:23-25)

²² Rem abem, Jisas re geil wuri poten re God rene wese an belokteywom, anepoi tame remne newopiti pete yan op wem. Kem poten a. Gwor ari om. ²³ Rem am, re ok ware wuri poten God rene wese an remne newom, aboyei rem wain ok am. ²⁴ Re remne op wem. Gwor ari nep. Rem anne pen sate, ari nep yerte. Et nugwape tatame remne peteran muwkuwtekte, God reri teiktem tuma et sekene. ²⁵ An kemne sekeneker webo. An nowselke temente, an wain ok sene be ate. Yuri an God reri panen si kwomke temente, an wain ok ager etek ate.

²⁶ Op wemke, rem God rene sekwo wuri lomun wurakwuten rem Oliv Kwokwe yin yaukwutem.

Jisas re op wem. Pita re anne magel taite tetane.

(Matyu 26:31-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

²⁷ Jisas re reri anepoi tame remne op wem. God Reri Siglowke basrasen Tuma op wem.

God re sipsip lakerebo tame rene pete, sipsip rem amekiren yikwute yakwutete tetane. *(Sakaraia 13:7)*

Kem etopker nente tetane. Kem aboyei kem anne mesegenen amen yite tetane. ²⁸ An sele meike wayen site, an kemne Galili yokwok temnas yite. ²⁹ Pita re Jisas rene op wem. Aren, an nene be mesegen amen yite. Rem etop nente, an op be nente. ³⁰ Jisas re rene op wem. An nene sekene webo. Gwopte neir kwokwo re tewo pes be wementek, tewo mur ne ari sig nesen op wete. An Jisas rene be latene. ³¹ Pita re Jisas rene kwobke op wem. An nekene sate, et yenbo. Neri sig an be neste. Op wemke, anepoi tame rem aboyei etop kirkir wem.

Jisas re Getsemani nowke yin temenem, re God rekene tuma namrem.

(Matyu 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Rem Getsemani nowke yim, Jisas re anepoi tame remne op wem. Kem gwotek simente. An God rekene tuma namrete yibo. ³³ Op wen re Pita, Jems, Jon remne panen yim. Jisas re pap yaperwai tem. ³⁴ Re remne op wem. An pap yaperwai teye, an sate keraket tetane. Kem gwotek ten lakere. ³⁵ Op wem, re opre kera yin selke waren tuknan re God rene op wem. Kwobo la kelow temente, anne yaper nente wos kap tete. ³⁶ Apiy, ari Apiy. Ne aboyei wos kebesen nenbo. An selbo, anne yaper nente wos et anne be tete, an mus bukre be mette. Et neri wos. Ari selbokap ne kap nente. Neri habobokap, ne etop nente. Re op wem.

³⁷ Re sene yin lam, anepoi tame mur rem me tuknamenem, re remne teren Pita rene op wem. Saimon, ne berke tuknatene? Ne kera be lakereye. ³⁸ Kem ei si. Kem God rekene tuma namrete, yaper seilabo wos kemne kap tete. Kemri wuribai kem God rekene tuma namrete selbo. Sene kem wesom teselye, le metye, kem tuknaye. Wuribai re kitimenakene, wesom re kitimenakene bo.

³⁹ Re sene yin God rekene tuma sene namrem. Kiyi wem tumakap re sene etop wem. ⁴⁰ Re sene yan lam, rem le meten tuknamenem. Re remne yan terem, rem rene tuma namrete habolaweyem.

⁴¹ Tewo murwe re sene yan remne op wem. Kem som tuknatene, ege som sitene? Yow. Ekla. Tame yaper rem More Tame Tem Tame rene potte yawo. ⁴² Kem opu wayen tete. Nem yite. Ekla. Anne yena tebo tame re yawo.

Judas re Jisas rene ei nai tame remne peteran rem rene keikerem.
(Matyu 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴³ Jisas re som webem, reri anepoi tame remri wuri, Judas, re yam. Nugwape tame rem rekene yam. Rem arepkene pakukene kirkir setermenem. God Reri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen, Moses Reri Wule peikbem tame, Juda remri keryen tame rem er tame remne werasen Jisas rene keikerete yam. ⁴⁴ Kiyi Judas re er tame remne op wem. An tame wuri rene ragiy boite, er tame re Jisas. Kem rene keikeresuken rene heyar lakeren rene panen yite.

⁴⁵ Judas re yam, agetage re Jisas rene yin op wem. Tuma Peikbo Tame. Op wemke, re rene ragiy boyem. ⁴⁶ Tatame rem etop lan rem Jisas rene narsukem.

⁴⁷ Tame wuri re etek tetemenem, re reri arep poten God Reri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen reri yaku bop nen tame reri wan arepke bokekewunem. ⁴⁸ Jisas re remne op wem. Kem anne potte yawo, berke kem arep pakukene kirkir sen yawo? Berke kem anne wule biragiyebo tame remne potbokapke yawo? ⁴⁹ Nugwape yabel an God Reri Kwoborke temenem, an kemne tuma peikbem, kem anne etek be keikerem. Kemri nenbokap kem bupo boker nenbo. God reri Siglowri Tuma et sekene tete tetane. ⁵⁰ Op wemke, anepoi tame aboyei rem rene mesegenen amen yim.

Muyensi yen tame re amen yim.

⁵¹ Muyensi yen tame wuri re wulkap matewou peikmenem, re Jisas rene semowmenem. Rem rene keikerete habom. ⁵² Keikerelaweyem, rem reri matewou keikeren beraren potem, re sogwul bop wayen amen yim.

Rem Jisas rene Saberawiykene Tame remri bitmik tuma nenem.
(Matyu 26:57-68; Luk 22:54-55,63-71; Jon 18:13-14,19-24)

⁵³ Rem Jisas rene God Reri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen reri akek panen yim. God Reri Kwoborri keryen yen, Juda remri keryen tame, Moses Reri Wule peikbem tame rem etek wuriwouke wurmenem.

⁵⁴ Rem Jisas rene panen yim, Pita re remne kai kera tiptuwu semowem. Rem God Reri Kwoborke yaku nen tame remri keryen yen reri akek yam, re makelek yin sim. Re nause yen remkene etek simenem. Reri wes negel yam, re ker ganke simenem.

⁵⁵ God Reri Kwoborri keryen yen, Juda etermri Saberawiykene Tame aboyei, rem Jisas rene pen sate selem, rem eterne yaper nenem tuma soplaweyem. ⁵⁶ Nugwape tame rem yan Jisas rene tuma yikokom, rem tuma wuriwou be wem. Rem agerbo agerbo tuma wem, eker keryen yen rem rene pen sate tuma tobo be wuri metem. ⁵⁷ Sene rane tame rem teten rene yikokon op wem. ⁵⁸ Nem metem, Jisas re op wem. An gwor tamek

nenem Kwobor berayewote. Sene yabel murke an tamek be nente Kwobor sene nente. ⁵⁹Remri wem tuma er agerbo agerbo tumawou rem wem. Rem tuma wuriwou be wem.

⁶⁰God Reri Kwoborri Keryen Yen re wayen teten Jisas rene op wem. Berke remri weye tuma ne tuma sein be webo? ⁶¹Jisas re elen me tem, re tuma sein be wem.

Keryen Yen re rene sene wemetem. Kap, God re nene lebam, ne tatame remne potte? Kap, ne God Reri Yen? Ne nemne wesow. ⁶²Jisas re op wem. Et aren. Yuri kem late, More Tame Tem Tame re Keryen Yen tete, re kitimenakene God reri mame yokwok site. Sene re nel gwanke sene yate. ⁶³Keryen Yen re meten re pap yoken reri tame oub pekan op wem. Re God rene tuma yaperker weye. Nem agerbo tame remne reri yaper nenbokap sene be wemette. ⁶⁴Reri weye tuma yaper kem metye. Kem map habobo? Nem rene berke nente? Rem aboyei op wem. Re yaper neny, rene pen sate.

⁶⁵Rane tame rem Jisas rene sablokwo kwuspayewom, rem rene mate bitmik opokwun rene ek pem. Rem rene tame kwuyen op wem. Ne nemne wesowte. Yike nene peye? Ei nai tame rem rene let papke powyek puwburowem.

Pita re Jisas reri sig nesem.

(Matyu 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18,25-27)

⁶⁶Pita re ake makelek temenem, God Reri Kwobor Keryen Yen reri yaku nen ta te etek yam. ⁶⁷Te lam, Pita re ker ganke simenem. Te rene heyar lan rene op wem. Neren mere, ne Nasaret kwomri Jisas rekene sewurbem. ⁶⁸Pita re op wem. Yehow. Aren bokem. Neri webo tuma an be sanetene. Op wen re ake makele mesegenen yim, kwokwo wem. ⁶⁹Yaku nen ta te Pita rene lam, te meknik tetemenem tame remne op wem. Gwor tame re Jisas reri anepoi tame remri tame wuri. ⁷⁰Pita re tuma sene nesen op wem. Yehow. An remri wuri bo.

Keraket tem, meknik tetemenem tame rem Pita rene op wem. Sekenekem. Ne remri tame wuri. Ne Galili yokwori tame. ⁷¹Pita re op wem. An kemne sekenewai webo. An kemne sekene be wete, God re anne pete. Kemri webo tame an be latene. ⁷²Op wemke, kwokwo re tewo peswe wem. Pita re op metem, re sene habom. Jisas re anne kiyi wem. Kwokwo re tewo pes be wementek, tewo murwe ne ari sig nesen op wete. An rene be latene. Op sene habom, re sebera yan kenakem kiram.

Rem Jisas rene Keryen Yen Pailat rene panen yim.

(Matyu 27:1-2,11-14; Luk 23:1-5; Jon 18:28-38)

15 ¹Ei berabem, God Reri Kwoborri keryen yen, Juda tame remri keryen tame, Moses Reri Wule peikbem tame, Juda etemri

Saberawiykene Tame, aboyei rem wuriwouke wuren Jisas rene nente tuma agetage namrem. Rem Jisas rene kepke bogen Keryen Yen Pailat rene rem rene panen yin reri letke rasem. ²Pailat re Jisas rene op wemetem. Kap, ne Juda tatame remri keryen yen o bo? Jisas re sein op wem. Neren ne etop weye. ³God Reri Kwoborri keryen yen rem Jisas rene nugwape tuma wem. ⁴Opkap, Pailat re Jisas rene sene wem. Rem nene nugwape tumaker weye. Berke ne remne tuma sein be webo? ⁵Jisas re tuma sein be wem, Pailat re eker danekene sekem.

Pailat re Jisas rene mek kwuren peikkerete wem.

(Matyu 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:39-19:16)

⁶Nabek nabek God Re Israel Remne Isip Remri Letke Sene Potem Yabel tetbo, Pailat re ake yaperke temenem tame wuri akwulke werasen yibem. Nugwape tatame remri webem tame, Pailat re rene werasen yibem. ⁷Er yabel nugwape tame rem ake yaperke temenem. Rem gavman remkene nayen rane tame remne pen sam. Etemri tame wuri re Barabas. ⁸Nugwape tatame rem yan duwem, Pailat rene op wemetem. Ne kiyi nenbemkap sene nente. Ne ake yaperke tetane tame wuri rene akwulke wen yite. ⁹Pailat re sein op wem. Kem map habobo? An kemri Judari keryen yen rene werasen yite? ¹⁰Pailat re etop bupo boker wem. Re heyar sanem, God Reri Kwoborri keryen yen rem Jisas rene wuribai yaper temenem, eker rem rene tuma nente panen yam. ¹¹God Reri Kwoborri keryen yen rem nugwape tatame remne op wem. Kem Pailat rene wete, re Jisas rene be werasen yite, re Barabas rene werasen yite. ¹²Pailat re tatame remne sene op wemetem. Kem tame wuri webo re Juda remri keryen yen, an rene berke nente? ¹³Rem sein yaye op wem. Rene me kwuren peikkerete. ¹⁴Pailat re remne wemetem. Re be yaper wos nenem? Rem sene yaye op wem. Rene me kwuren peikkerete. ¹⁵Pailat re op habom. An remri wem tuma nente, rem okbop tete. Opkap re Barabas rene werasen akwulke yim. Re ei nai tame remne op wem. Kem Jisas rene kepke wurbete. Sene kem rene panen yin me kwuren peikkerete.

Ei nai tame rem Jisas rene tame kwuyem.

(Matyu 27:27-31; Jon 19:2-3)

¹⁶Ei nai tame rem Jisas rene keryen yen reri ake makelek panen yim. Rem nugwape ei nai tame remne etek yate wem. ¹⁷Keryen yen remri kupkap tame oub wubokap ei nai tame rem Jisas rene tame kwuyen rene kupkap tame oub wuri wuruwem. Sene rem kwokwolobu poten keryen yen remri tare gurerekap kwuren reri tare gurereruwem. ¹⁸Rem rene pir op wem. Arkwu re eteke. Ne Juda tame remri keryen yen, ne heyar me temen. ¹⁹Rem pakuk reri tarek pen rene sablokwo kwuspayewom. Rem gulke pan rene wekwuyen makwuyen tame kwuyem. ²⁰Rem tame kwuye

mesegenem, rem kupkap tame oub sene lugpoten reri tame oub sekene poten rene sene wuruwem. Sene rem rene mek peikkerete panen yim.

Rem me kwuren Jisas rene etek peikkerem.
(Matyu 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

²¹ Rem Jisas rene panen yibem, rem nowke yabem tame wuri rene kelowke lam. Reri sig Saimon, re Aleksanderkene Rufuskene etepri ha. Re Sairini kwomri tame. Op lan ei nai tame rem rene yak keikeren re Jisas rene kwobo lan Jisas rene peikkerete me re sen yim.

²² Rem Jisas rene panen kwow eisowke yin yawum. Kwow sig Golgota. Er sig reri tuma tobo et Tame Tare Bairi Emi. ²³ Rem Jisas rene wain okkene saukaye okkene luwben rene newote selem, re ate muwem, re be am. ²⁴ Ei nai tame rem rene kwurmenem mek etek peikkerem. Rem satu barow ten reri tame oub wesam.

²⁵ Kerwu yabel borke simenemke, rem rene mek peikkerem. ²⁶ Rem me wulale wuri poten tuma etek basrasen reri tare ya yokwok etek peikkerem. Remri rene nenem tuma rem op basrasem.

JUDA TATAME ETEMRI KERYEN YEN.

²⁷ Rem etop nenem, rem bisi a tame pes repne kirkir me kwuren peiken etek keikerem. Wuri rem Jisas reri let mame yokwok teteruwem, wuri rem reri let giri yokwok teteruwem. ²⁸ God Reri Siglowke basrasem Tuma er yabel sekene tem. Siglow Tuma op wem.

Rem rene tame yaper remri wuri lam. *(Aisaia 53:12; Luk 22:37)*

²⁹ Jisas rene peikkeremenem emi tatame rem eter kelowke yi yabem, rem rene tame kwuyebem, tare kwarbem, rene op webem. Kiyi ne op wem. An God Reri Kwobor berayewon sene yabel murweke an sene nente. Ne etop nente wem. ³⁰ Ne kworer kwobo la. Ne me mesegenen sene yerte. Rem rene op webem. ³¹ God Reri Kwoborri keryen yen etem, Moses Reri Wule peikbem tame etem mere, rem tame kwuyen op webem. Kiyi re agerbo tatame remne kwobo labem, gwopte re kworer kwobo kebese be late. ³² Re wem, re God re Lebam Tame, re Juda tame remri keryen yen. Re me mesegenen yertek, nem etop late, nem op wete. Et sekene. Re Krais, re Juda tame remri keryen yen. Op wem. Tame pes rep Jisas rekene me kwuren peiken peikkerem tame, etep mere rep rene kirkir tame kwuyem.

Jisas re sam.
(Matyu 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

³³ Yabel nina let kere temenem, nowsel neirkap tektekwunen yin perpe yabel sene pasem. ³⁴ Yabel warte nenbemke, Jisas re remri tumak yaye op wem. Eloi. Eloi, lama sabaktani. Op wem tuma tobo re gwop. Ari Apiy God. Ari Apiy God, ne berke anne mesegenye? ³⁵ Op wemke, rane

tatame rem etek meknik temenem, rem reri wem tuma heyar be metem, rem op wem. Metye. Re kiyi temenem tuma wesowbem tame, Elaija, rene tebo. ³⁶Remri tame wuri re amen yan yamoub poten sen yan kwole yabem wain okke sokwunen keyen me tewok leyen rene ate sen tetem. Re op wem. Wai. Nem late. Kap, Elaija re yan rene kwobo late o bo? Re op wem. ³⁷Jisas re taye yaye piten re ek sam.

³⁸Re samke, God Reri Kwoborke eismenem mate re ya yokwok pekan yeren kelare kelare tem. ³⁹Ei nai taresi tame wuri re Jisas reri bitmi yokwok tetemenem, re lam, Jisas re yaye ten ek sam. Etop lam, re op wem. Sekenewai. Er tame re God Reri Yen.

⁴⁰Rane ta rem kaike kera teten leklek temenem. Remri wuri te Makdala kwomri ta. Teri sig Maria. Wuri teri sig Salome. Agerbo ta wuri teri sig Maria. Te Jemskene Josepkene repri nawo. Jems pes temenem. Gwot ta teri yen Jems, re muyensi yen tame. ⁴¹Kiyi Jisas re Galilike temenem, er ta rem rekene sewurbem, rene kwobo labem. Nugwape ta rem rekene Jeruselemke yam, rem etek temenem.

Rem Jisas reri kupa pa purik rasem.

(Matyu 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁴²Perpe tem, Arimatea kwomri tame, Josep, re yam. Re Saberawiykene Tame etemri wuri. Tatame rem lam, re tame yenbo. God re kwom panen site, re etop kowmenem. ⁴³Re habom. Wore et Egesi Yabel, nem yaku be nente. Gwopte nem wos heyarte. Op habom, re be akem, re molkene ten Pailat rene yin Jisas reri kupa potte wemetem. ⁴⁴Pailat re danekene seken op habom. Kap, Jisas re saye? Op habom, re ei nai taresi tame rene wen yan rene op wemetem. Jisas re saye o re be satene? ⁴⁵Ei nai taresi tame re Pailat rene op wem. Jisas re saye. Pailat re etop metem, re Josep rene op wem. Ne Jisas reri kupa poten sen yite. ⁴⁶Josep re yin wulkap mate tupan sen yin Jisas reri kupa neneyeren matek leirasem. Sene re tame kupa sen yin pa purik rasen pa bukre gelkwun yan sele ragerkerem. ⁴⁷Makdala kwomri Maria, Josep reri nawo Mariakene rep leklek temenem, Jisas reri kupa rasem emi rep lam.

Jisas re selek sene wayen sim.

(Matyu 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

16 ¹Juda tatame remri Egesi Yabel legemke, Makdala kwomri Maria etet, Jems reri nawo Maria etet, Salome etet, rem yin bosmame kwar tupam. Kwar rem Jisas reri kupa etek kereraste selem. ²Sande kerwu ei berabem, ta rem sele late yim. ³Rem etemwou etemwou tuma namren op wem. Yike eru ragertene pa gelkwute? ⁴Op namren rem yin lam, pa bukre gelkwun yin kena tuknamenem. Er pa re bukrewai. ⁵Rem pa purik wuren lam, muyensi yen tame re mame yokwo etek simenem. Re wulkap tame oub lagu wun simenem. Rem etop lan danekene sekem.

⁶ Re remne op wem. Kem danekene kap sekete. Kem Nasaret kwomri Jisas rene sopbo. Rem me kwuren peiken rene etek peikkerem, re sam. Re sene wayen yiwo. Re gwor be tetane. Reri kupa rasem emi gwo, kem la. ⁷Kem opu yi. Pitakene Jisas reri agerbo anepoi tamekene remne op wete. Jisas re Galili yokwok kemne temnan kowte yiwo. Kem Galilike yin rene etek late. Re kemne etop kiyi wem. Kem remne etop wete.

⁸ Rem pa puri wuran amen yim. Rem habolaweyen let tewo morapkap bulam. Rem kenakem akem, eker tame wurikene tuma be namrem.

Rane kiyiri siglow et gwor tuma kirkir tetane.

Makdala kwomri Maria te Jisas rene lam.

(Matyu 28:9-10; Jon 20:11-18)

⁹ [Sande ei berabem, Jisas re sene wayen sim, re Makdala kwomri Maria tene kiyi yin lam. Kiyi gambo letrane kelare pes kere rem Maria tene gureremenem, Jisas re gambo wekrokem. ¹⁰Jisas reri anepoi tame rem pap yaper tem, rem kiraterbem. Maria te yin remne op wesowem. ¹¹Jisas re tetane. An rene laye. Rem metem, rem teri tuma ometeke be habom.

Anepoi tame pes rep Jisas rene kelowke lam.

(Luk 24:13-35)

¹² Yuri reri anepoi tame pes rep kwom mesegenen kelowke yibem, rep Jisas rene lam. Rep rene kiyi temenemkap be lam. ¹³Rep sene yim, Jisas reri agerbo anepoi tame remne etop wesowem, rep Jisas rene laye. Rem etop metem, rem op wem. Kep me yikokobo.

Jisas re anepoi tame remne yaku nente wem.

(Matyu 28:16-20; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23; Aposel 1:6-8)

¹⁴ Yuri anepoi tame rem letpeis tewo wuri kerem, rem sin abemke, Jisas re remne lasyam, re remne tuma wem. Rem omuteke habobo wule be sem. Kiyi rane tatame rem Jisas rene lam, rem anepoi tame remne op wem. Jisas re sene wayen yiwo. Nem rene laye. Anepoi tame rem remri tuma omuteke be metem, eker Jisas re remne tuma wem. ¹⁵Re remne op wem. Kem aboyei nowselke yin God reri Tuma Yenbo nugwape nugwape tatame remne wesowem sewurte. ¹⁶Tatame rem anne omuteke habote, kem remne okke tirmunen nenewaite, God re remne potte, rem pow tete tetane. Tatame rem anne omuteke be habote, God re remne tuma nenen pete tetane. ¹⁷Anne omuteke habobo tatame rem bukre wos nente. Rem ari sig wete, rem ari kitimenak omugambo remne wekrokte. Rem agerbo agerbo tumak namrete. ¹⁸Rem sopo letke potte, sopo remne be tan sate. Rem tame sabo ok ate, rem be sate. Rem sikanuma nen tame remne let raste, rem heyar sene tete. Jisas re etop wem.

God re Jisas rene reri kwomke panen yawum.
(Luk 24:50-53; Aposel 1:9-11)

¹⁹Haneyen Jisas re remne wen mesegenen God re rene wemke, re God reri kwomke sene yawum, re God reri mame yokwok sim. ²⁰Jisas reri anepoi tame rem kwomke kwomke tuma wesowen sewurbem. Haneyen Jisas re remne kwobo labem, rem yaku yenbo etop nenbem. Tatame rem anepoi tame remri nenem bukre wos lam, rem op wem. Remri webo tuma et sekene.]